

FÖRBINDELSERNA MELLAN EUROPAPARLAMENTET OCH EU:S NATIONELLA PARLAMENT

ÅRSRAPPORT
2017

Europaparlamentet

SV

PARLAMENTEN I EUROPEISKA UNIONEN

Europeiska unionens funktionssätt bygger på representativ demokrati.

751 MEPs

Varje medlemsstat företräds i Europeiska rådet av sin stats- eller regeringschef och i rådet av sin regering, vilka själva är demokratiskt ansvariga, antingen inför sitt nationella parlament eller inför sina medborgare.

Medborgarna företräds direkt på EU-nivå i Europaparlamentet.

De nationella parlamenten bidrar aktivt till en väl fungerande union genom att...

... de blir informerade av EU:s institutioner och får sig tillsända utkast till EU-lagar.

... de ser till att subsidiaritetsprincipen respekteras.

... de deltar i utvärderingsmekanismerna på området frihet, säkerhet och rättvisa och i den politiska övervakningen av Europol och utvärderingen av Eurojusts verksamhet.

... de deltar i förfarandena för ändring av EU-fördragen.

... de blir informerade om ansökningar om EU-medlemskap.

... de deltar i interparlamentariskt samarbete mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet.

Europaparlamentet och de nationella parlamenten bestämmer tillsammans hur ett effektivt och regelbundet interparlamentariskt samarbete ska organiseras och främjas inom EU.

En konferens mellan parlamentariska organ för EU-frågor får till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som den finner lämpliga. Konferensen ska dessutom främja utbyte av information och bästa praxis mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet.

Årsrapport 2017

**Förbindelserna mellan Europaparlamentet och EU:s
nationella parlament**

Detta är en publikation från
Europaparlamentets direktorat för förbindelser med de nationella parlamenten som utgör en del
av generaldirektoratet för parlamentets ledning.

Direktör: Katrin Ruhrmann, katrin.ruhrmann@europarl.europa.eu

Chef för enheten för institutionellt samarbete: Pekka Nurminen,
pekka.nurminen@europarl.europa.eu

Chef för enheten för lagstiftningsdialog: Jesús Gómez, jesus.gomez@europarl.europa.eu

Manuskriptet färdigställt av: Diana Ciuche, diana.ciuche@europarl.europa.eu

Manuskriptet avslutat den 27 april 2018

relnatparl@ep.europa.eu

www.europarl.europa.eu/relnatparl

Alla bilder och illustrationer © Europeiska unionen, 2018.

Direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten fungerar som rådgivare för de politiska organen, Europaparlamentets ledamöter och sekretariat i det interinstitutionella samarbetet och dialogen om lagstiftning med de nationella parlamenten. Direktoratet ger stöd till interparlamentariska åtgärder, bidrar till genomförandet av bestämmelserna i fördraget om interparlamentariskt samarbete inom Europaparlamentet följs och tillhandahåller expertkunskap om nationella parlament vid lagstiftningsförfarandet och inom andra politiska kompetensområden i Europaparlamentet.

Direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten fungerar som ett kunskapscentrum för information om nationella parlament och tillhandahåller information för Europaparlamentets administration om bästa praxis i de nationella parlamenten. Direktoratet representerar Europaparlamentet i de administrativa nätverken för interparlamentariskt samarbete. Här hanteras även förbindelser med de tjänstemän som representerar de nationella parlamenten i Bryssel och direktoratet har även ett nära samarbete med respektive administrationsenheter.

ÅRSRAPPORT 2017
INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord av Europaparlamentets vice talmän med ansvar för förbindelserna med de nationella parlamenten.....	7
1. Bakgrund till rapporten	9
2. Viktiga framsteg och trender i det interparlamentariska samarbetet	11
2.1 De nationella parlamentens roll i diskussionen om EU:s framtid och Förenade kungarikets utträde ur EU	11
2.2 De nationella parlamentens roll för att bättra kommunikationen med medborgarna inom EU-frågor....	12
2.3 EU:s framtid som global aktör mot bakgrund av dagens globala utmaningar.....	13
2.4 Gemensam parlamentarisk kontroll av Europol: framsteg beträffande praktiska arrangemang.....	15
2.5 Migrationens externa dimension.....	16
2.6 Interparlamentariskt samarbete inom institutionella frågor.....	18
2.6.1 Interparlamentariskt samarbete om Europeiska kommissionens arbetsprogram	18
2.6.2 Interparlamentariskt samarbete om insyn i EU:s beslutsprocess	18
2.6.3 Genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament	19
3. Institutionella parlamentariska organ.....	20
3.1 Konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor (Cosac).....	20
3.2 De årliga och informella konferenserna för talmän i EU-ländernas parlament	21
4. Interparlamentarisk dialog.....	22
4.1 Europeiska parlamentsveckan och Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen	22
4.2 Interparlamentariskt samarbete för utrikes- och säkerhetspolitik (IPC Gusp/GSFP)	23
4.3 Interparlamentariska utskottssammanträden och andra interparlamentariska sammanträden	24
4.4 Bilaterala besök från EU:s nationella parlament till Europaparlamentet	26
5. ”Mekanismen för tidig varning” och ”informell politisk dialog” – protokoll nr 1 och 2 till Lissabonfördraget.....	26
5.1 Mekanism för tidig varning.....	27
5.2 Informell politisk dialog	28
5.3 Översyn av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.....	29
6. Hjälpmiddel för informationsutbyte och nätverksarbete.....	30
6.1 Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentation (CERDP)	30
6.2 Ipex	31
6.3 Andra nätverk och verktyg.....	32
7. BILAGOR	35
BILAGA I – Cosac-sammanträden – ämnen och huvudtalare 2017.....	35
BILAGA II – Interparlamentariska möten som anordnats av Europaparlamentets utskott i Bryssel under 2017.	36
BILAGA III – Besök av de nationella parlamenten till Europaparlamentet (inbegripet videokonferenser) 2017	39
BILAGA IV – Uppgifter inom ramen för mekanismen för tidig varning.....	42

BILAGA V – Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentation – CERDP 44

Förord av Europaparlamentets vice talmän med ansvar för förbindelserna med de nationella parlamenten

Som vice talmän med ansvar för förbindelserna med de nationella parlamenten är vi glada över att här presentera 2017 års verksamhetsrapport från direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten.

Denna årsrapport täcker den senaste tidens verksamheter inom och utveckling av det interparlamentariska samarbetet med de nationella parlamenten i EU och en närmare beskrivning av förra årets verksamheter och initiativ.

2017 var på många sätt ett förändringarnas år, inte minst för de interparlamentariska förbindelserna.

Vi kan med glädje konstatera att kontakterna mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten fortsätter att fördjupas. Det har gjorts stora framsteg för ett starkt partnerskap grundat på tillit och ömsesidigt samarbete.

Denna vision genomsyrar vårt arbete. Den får oss att tillvarata alla tillfällen till både formellt och informellt samarbete och att anstränga oss ännu mer för att stärka dialogen.

Diskussionerna kring migration och gränskontroller, brexit, tillväxt och konkurrenskraft fortsatte under 2017. Dessutom stod säkerhets-, utrikes- och försvarspolitik, den ekonomiska och monetära unionen, den europeiska pelaren för sociala rättigheter, den digitala inre marknaden, sysselsättning och investeringar högt upp på dagordningen vid de interparlamentariska sammanträdena.

EU-medborgarnas förtroende för EU:s framtid växte åter efter att ha dalat under 2016.

På parlamentsnivå råder samstämmighet om att vi måste bemöta dagens utmaningar tillsammans och blåsa nytt liv i diskussionen om en starkare och mer enad union. Dessa gemensamma intresseområden står i centrum för vårt interparlamentariska samarbete.

På det institutionella planet kretsade diskussionerna främst kring kommissionens årliga arbetsprogram och insynen i EU:s beslutsprocess. Dessutom tog diskussionen om den gemensamma parlamentariska granskningen av Europol ett kliv framåt, vilket tydligt visar den växande vikten av att parlamenten granskar EU:s verkställande förmåga.

De nationella parlamenten, som utgör själva kärnan i EU:s demokrati, spelar en viktig roll i den pågående diskussionen om EU:s framtid eftersom de genom sina kontakter med regeringarna kan påverka och forma denna diskussion. Åsikterna kan förvisso skilja sig åt, men det är ändå viktigt att motverka splittring. Att de nationella parlamenten noga granskar sina regeringars agerande inom EU-frågor är av grundläggande betydelse för att man ska kunna säkerställa att det finns en koppling mellan rådets och de nationella parlamentens arbete.

Det är viktigt att säkra medborgarnas stöd för reformer, och detta är en utmaning som vi står inför tillsammans. Parlamenten har en unik möjlighet att ge medborgarna inflytande över vad EU ska stå för och en känsla för hur värdefullt EU är för oss alla. Det är därför nu viktigare än någonsin att stärka parlamentarismen. De nationella parlamenten och Europaparlamentet måste besluta om en uppsättning grundläggande värden som de står fast vid.

Nu väntar oss ett nytt år med nya utmaningar.

EU-medborgarna kommer i maj 2019 att rösta i nästa val till Europaparlamentet. Alla parlament i EU har ett gemensamt intresse av att uppmuntra medborgarna att delta aktivt i det demokratiska livet i medlemsstaterna och EU. Vi måste arbeta tillsammans för att uppmuntra dem att utöva sina rättigheter – i synnerhet rätten att rösta på sina företrädare i val på lokal, regional och nationell nivå och på EU-nivå.

Vi vill å alla ledamöters och administrationens vägnar tacka dig för ditt intresse för Europaparlamentet. Ta dig gärna tid att läsa den här rapporten och att sätta dig in i det viktiga arbete som utförs av Europaparlamentets engagerade ledamöter och tjänstemän samt de 41 nationella parlamenten och kamrarna i de 28 medlemsstaterna inom ramen för vårt interparlamentariska samarbete.

Vi ser fram emot ännu ett år av utmärkt samarbete och givande diskussioner, så att vi tillsammans kan bemöta de utmaningar som väntar.

Mairead McGuinness

Vice talman

Bogusław Liberadzki

Vice talman

1. Bakgrund till rapporten

Förra året var ett år av fortsatt tillväxt och samarbete för direktoratet. Året präglades av intensiv verksamhet, nya kollegor och partner, deltagande i interparlamentariska evenemang på hög nivå, starkare band till andra tjänsteavdelningar vid Europaparlamentet och viktiga milstolpar.

I linje med det motto som generaldirektoratet för parlamentets ledning ställt upp ”påverkan genom samarbete”, fortsatte direktoratet att förse Europaparlamentets ledamöter och sekretariat de tjänster och råd de behövde för att kunna vidareutveckla det institutionella samarbetet och lagstiftningsdialogen med de nationella parlamenten.

Eftersom detta är ett växande verksamhetsområde vinnlade man sig om en kostnadseffektiv resursanvändning för att på bästa sätt hantera tendensen till ökad interparlamentarisk verksamhet. Interparlamentariska konferenser, möten och diskussioner anordnades och ett rekordhøgt antal bilaterala besök ägde rum. Det allt intensivare arbetet inom de administrativa nätverken för det interparlamentariska samarbetet visar att det finns utrymme för ett ökat utbyte. Stor tonvikt lades under 2017 även vid att stödja den parlamentariska dimensionen i de maltesiska och estniska ordförandeskapen.

Europaparlamentets talman, de två vice talmännen med ansvar för förbindelserna med de nationella parlamenten samt ordföranden för utskottet för konstitutionella frågor (AFCO), som även är en av ordförandena för Europaparlamentets delegation till Cosac, stod för det politiska ledarskapet och den politiska vägledningen för detta arbete. De utmärkta förbindelserna med Europaparlamentets politiska organ (talmanskonferensen och utskottsordförandekonferensen) samt dess utskott och politiska grupper underlättade också vårt arbete. På administrativ nivå fick direktoratet hjälp av Europaparlamentets generalsekreterares och biträdande generalsekreterares ledning och ett fullt och snabbt stöd från deras kanslier. Samarbetet med Europaparlamentets generaldirektorat (i synnerhet GD IPOL, GD EXPO, GD EPRS och GD ITEC)¹ och avdelningar fördjupades och utgör nu en fast del av vårt arbete. Som vanligt kunde vi räkna med ett starkt engagemang från våra partner vid de nationella parlamenten och EU-institutionerna, nätverket av företrädare från de nationella parlamenten, Cosacs sekretariat, den verkställande kommittén vid det europeiska centrumet för parlamentarisk forskning och dokumentation samt Ipx-nämnden.

Arbetsåret 2017 präglades av en växande samstämmighet vid valet av ämnen för de interparlamentariska diskussionerna. Vissa gemensamma intresseområden stod med på dagordningen vid alla interparlamentariska forum. Vetskapen om att vi måste motverka splittrade förhållningssätt gjorde att utbytena blev bredare och mer strukturerade och att dubbelarbetet minskade.

Det första kapitlet i den här rapporten ger en överblick över de viktigaste ämnena på EU:s dagordning, vilka snabbt togs upp vid många olika interparlamentariska diskussioner och djupgående utbyten under hela 2017. Dessa diskussioner fördes i ett politiskt sammanhang som färgades av allmänhetens mer positiva inställning till EU, och fokuserade framför allt på

- de nationella parlamentens roll i de utforskande samtalen om EU:s och EU-politikens framtid samt Förenade kungarikets utträde ur EU,

¹ Generaldirektoratet för unionens interna politik, generaldirektoratet för unionens externa politik, generaldirektoratet för parlamentarisk utredning och analys samt generaldirektoratet för innovation och tekniskt stöd

- de nationella parlamentens roll i de utforskande samtalen om hur kommunikationen med medborgarna om EU-frågor kan förbättras,
- EU:s framtid som global aktör mot bakgrund av dagens globala utmaningar,
- den gemensamma parlamentariska granskningen av Europol – framsteg sett till de praktiska arrangemangen,
- migrationens externa dimension
- det interparlamentariska samarbetet kring institutionella frågor, såsom granskningen av kommissionens årliga arbetsprogram, insynen i rådets handlingar samt förbättringen av mekanismen för tidig varning när det gäller subsidiaritet.

I de kapitel som sedan följer granskas, utifrån direktoratets perspektiv, de interparlamentariska organens verksamhet (kapitel 3), de olika formerna av interparlamentarisk dialog (kapitel 4), lagstiftningsdialogen (kapitel 5) och slutligen det interparlamentariska samarbetets administrativa nätverk och verktyg (kapitel 6).

Under 2017 lades grogrunden för nya interparlamentariska diskussioner om följande strategiska frågor under de kommande åren: EU:s och EU-politikens framtid, utvidgningspolitiken, nästa fleråriga budgetram, de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket, andra aspekter av EU:s handelspolitik, vikten av att migrations- och säkerhetsagendan leder till konkreta resultat samt det permanent strukturerade säkerhets- och försvarssamarbetet.

Denna rapport, och ytterligare information med anknytning till Europaparlamentets förbindelser med EU:s nationella parlament, finns på Europaparlamentets webbplats: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Viktiga framsteg och trender i det interparlamentariska samarbetet

De nationella parlamenten bidrog med mycket till diskussionerna om de mest angelägna politiska, lagstiftningsmässiga och institutionella problemen. År 2017 visade att de nationella parlamenten nu har en strategisk inställning till hur det interparlamentariska samarbetets dagordning ska sättas inom ramen för befintliga interparlamentariska forum. Många olika ämnen som tas upp rör gemensamma intresseområden, och tillsammans med EU-ländernas parlaments ständiga engagemang är det ett tydligt tecken på att diskussionerna under de kommande åren kommer att vara varierande och innehållsrika.

2.1 De nationella parlamentens roll i diskussionen om EU:s framtid och Förenade kungarikets utträde ur EU

Diskussionen om EU:s framtid återspeglar det politiska löftet att se till att det europeiska projektet anpassas till den förändrade geopolitiska verkligheten och medborgarnas förväntningar. Denna omställning av EU:s prioriteringar medför också en starkare känsla av solidaritet. Solidaritet bör inte bara synas i definitionen av prioriteringarna och sätten att finansiera nya projekt utan även i genomförandet på nationell nivå av de åtgärder man kommit överens om. Valresultaten i Nederländerna, Frankrike och Tyskland har setts som en positiv utveckling för ett enat Europa.

Genom Bratislavaförklaringen och Bratislavafärdplanen, Romförklaringen som markerade 60-årsdagen av Romfördraget samt ledaragendan har den demokratiska diskussionen om EU:s framtid tagit ännu mer fart. Kommissionen bidrog till denna öppna diskussion genom att lägga fram Vitboken om EU:s framtid och diskussionsunderlagen om viktiga politiska områden för EU såväl som förslagen i 2017 års tal om tillståndet i unionen.

Flera av Europaparlamentets resolutioner handlade om EU:s framtid. Europaparlamentet har beslutat att bjuda in EU:s statschefer och regeringar för att diskutera EU:s framtid i öppna diskussioner. Parlamentets inställning till dessa diskussioner är öppen och konstruktiv. Diskussionerna om EU:s framtid kommer att sammanfattas den 9 maj 2019, när ett informellt möte mellan EU:s ledare kommer att äga rum i Sibiu, Rumänien.

I sitt tal vid den extra konferensen för talmännen i EU:s nationella parlament, som anordnades i samband med 60-årsdagen av Romfördraget, framhöll Europaparlamentets talman Antonio Tajani hur viktigt det är att Europaparlamentet och de nationella parlamenten står enade. Han framhöll vilket stort ansvar de har för att visa en stark politiska vilja och ett starkt politiskt ledarskap, så att de gemensamma värdena kan sättas i verket. Han sade att EU är en framgångssaga först när det förverkligar drömmen om framsteg, välstånd, frihet och fred, och att det är upp till oss att ändra bilden av en abstrakt, ineffektiv och byråkratisk union och förnya EU-medborgarnas glöd för detta fantastiska projekt.

Vid Cosacs 57:e plenarsammanträde, som hölls på Malta under 2017, ägnades en hel session åt de nationella parlamentens roll i EU:s framtid. Under denna session argumenterade Mairead McGuinness, första vice talman i Europaparlamentet, för att de nationella parlamenten bör stå i centrum för EU:s beslutsfattande. Hon uppmanade de nationella parlamenten att bli starkare inom EU såväl som i sitt partnerskap med Europaparlamentet, som gärna arbetar nära dem – även när det gäller politiska familjer sinsemellan. Under den efterföljande diskussionen påpekade de flesta delegater (precis som i Cosacs 27:e halvårsrapport) att ett förbättrat interparlamentariskt samarbete och en effektivare granskning under hela lagstiftningsförloppet skulle kunna bidra till att främja det europeiska projektet.

I bidraget från Cosacs 58:e sammanträde, som antogs under det estniska ordförandeskapet på grundval av diskussionerna vid Cosacs plenarsammanträde och resultaten från Cosacs 28:e halvårsrapport, framfördes att EU behöver beslutsamhet för att bevara sin enighet. Cosac begärde eftertryckligen att nya beslut om EU:s framtid ska fattas med största möjliga engagemang från alla medlemsstater och EU-medborgare.

Under sessionen om EU:s framtid efterlyste såväl Kersti Kaljulaid, Estlands president, som Michel Barnier, EU:s huvudförhandlare för brexit, och Danuta Hübner, ordförande för utskottet för konstitutionella frågor, en politisk vision och en positiv och proaktiv agenda som syftar till ett starkare euroområde, en djupare ekonomisk och monetär union, en verklig gemensam försvarspolitik, en budgetkapacitet som kan hantera inre och yttre hot, den inre marknadens hållbara sociala dimension, en human och effektiv migrationspolitik och en robust pelare för sociala rättigheter. AFCO-utskottets ordförande konstaterade att under hela EU:s utveckling har kriser lett till kraftfulla politiska åtgärder för gemensamma insatser. Det permanent strukturerade samarbetet inom säkerhet och försvar (Pesco) visade att medlemsstaterna, trots sina olika synvinklar, kom överens om att gemensamma åtgärder krävdes för att ta itu med ett gemensamt existentiellt hot. De flesta inlägg under de efterföljande diskussionerna tog upp behovet av att ge unionen det erkännande den förtjänar och inte anklaga den för de nationella regeringarnas misslyckanden.

Oktober 2017 anordnade utskottet för konstitutionella frågor ett interparlamentariskt utskottssammanträde om EU:s framtid, närmare bestämt om Europaparlamentets förslag och kommissionens vitbok med fem olika scenarion för EU:s framtid. I centrum för sammanträdet stod två tematiska paneler. Den första handlade om att fördjupa den ekonomiska och monetära unionen, framtiden för EU:s finanser och den sociala dimensionen, och den andra om EU:s framtida försvar och om hur vi kan dra nytta av globaliseringen.

Förenade kungarikets utträde ur EU var en del av den bredare diskussionen om EU:s framtid. År 2017 antog Europaparlamentet tre resolutioner om läget i förhandlingarna med Förenade kungariket: den 5 april 2017, den 3 oktober 2017 samt den 13 december 2017. Europaparlamentets godkännande krävs enligt fördragen för avtalet om utträde och för varje form av framtida förbindelse mellan Förenade kungariket och EU.

Även under 2017 var de officiella bilaterala besök från EU:s nationella parlament till Bryssel, inbegripet Europaparlamentet, som gällde brexit långt fler än de besök som gällde andra frågor. De ledamöter av Europaparlamentet som fick flest besök var Mairead McGuinness, första vice talman i Europaparlamentet, Guy Verhofstadt, ledare för ALDE-gruppen och Europaparlamentets företrädare i brexitförhandlingarna, samt Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor.

Brexit diskuterades även under 2017 i de olika institutionella interparlamentariska organen vid flera olika konferenser, såsom Cosac och konferensen för talmän i EU-ländernas parlament. Samtalen om EU:s framtid tog dock över rollen från brexit som det vanligaste ämnet.

2.2 De nationella parlamentens roll för att bättra kommunikationen med medborgarna inom EU-frågor

EU-ländernas parlament kan med sin stora erfarenhet och sina kunskaper bidra till den pågående diskussionen om hur EU ska kunna åstadkomma mer och hur dess öppenhet och kommunikation ska förbättras.

Diskussionen om EU:s framtid vid Cosacs 57:e plenarsammanträde på Malta visade tydligt att den demokratiska sidan av EU på nytt måste bekräftas och att det måste säkerställas att medborgarna aktivt deltar i diskussionerna om detta gemensamma projekts framtid.

I avsnittet ”Att föra EU närmare medborgarna” i bidraget från Cosacs 58:e sammanträde, som antogs under det estniska ordförandeskapet, betonades de nationella parlamentens behov av att inkluderas och integreras i diskussionerna och beslutsfattandet om EU:s framtid, så att den demokratiska legitimiteten ökas. De nationella parlamenten ombads att tillhandahålla de mekanismer som krävs för att möjliggöra tidiga samråd med medborgarna och deras direkta deltagande. De uppmanades också med kraft att förbättra kommunikationen om EU. Cosac konstaterade att fler debatter om EU-frågor i kammaren ökade unionens synlighet och gav medborgarna möjlighet att lära sig mer om EU:s agenda och de politiska partiernas ståndpunkter i dessa frågor. Cosac uppmanade också de nationella myndigheterna att marknadsföra valet till Europaparlamentet och de politiska partierna att delta i politiska debatter om de viktigaste frågorna före valet till Europaparlamentet 2019.

På sistone har många nya initiativ tagits som för EU:s budskap närmare medborgarna. Flera olika parlament har redan anordnat medborgarutfrågningar och politiska debatter som täcks av nationella medier och inrättat särskilda parlamentsutskott för hanteringen av frågan om EU:s framtid. Europaparlamentet anordnade under 2017 flera bilaterala besök avseende denna fråga, framför allt på den franska nationalförsamlingens initiativ.

Att föra den parlamentariska dagordningen närmare medborgarna i våra dagar stod också på dagordningen vid konferensen för talmän i EU-ländernas parlament, som 2017 hölls i Slovakien (se kapitel 3.2).

I de slutsatser som antogs av konferensen bekräftade talmännen ånyo sitt åtagande om parlamentarisk öppenhet, att säkerställa insyn i lagstiftningsprocessen och att erkänna att allmänheten äger rätten till parlamentarisk information.

Dessutom konstaterade talmännen att de nationella parlamenten och Europaparlamentet spelar en oumbärlig roll när det gäller att överbrygga klyftan mellan medborgarna och beslutsfattandet och att informera allmänheten om politik på såväl nationell nivå som EU-nivå. En bättre spridning av informationen om alla positiva följder av EU:s politik och hur väl EU-institutionerna fungerar i enlighet med fördragen skulle också kunna motverka antieuropeiska stämningar, hatpropaganda, falska nyheter och desinformation.

Under diskussionerna framhöll Europaparlamentet hur viktigt det är att EU-medborgarna aktivt deltar i valet till Europaparlamentet, som är ett forum för att föra en konstruktiv och upplyst diskussion där alla kan delta om unionens framtid.

2.3 EU:s framtid som global aktör mot bakgrund av dagens globala utmaningar

För att EU ska kunna ta itu med dagens utmaningar på ett framgångsrikt sätt, i synnerhet när det gäller säkerhetshot, måste det ta sitt ansvar på den globala arenan, vara en trovärdig global aktör som agerar utifrån sina värden och ha kapacitet att vidta åtgärder.

Europaparlamentet uppmanade i sina resolutioner EU att öka sina insatser för att upprätta ett konkret samarbete inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna (GSFP). För att hantera de växande utmaningarna behöver EU tillämpa alla tillgängliga politiska instrument, diplomati,

utvecklingssamarbete, civila och ekonomiska instrument, krisförebyggande insatser, strategier efter konflikter samt fredsbevarande och fredsframtvigande insatser.

År 2017 förespråkade Europaparlamentet upprepade gånger en gradvis utformning av en gemensam försvarspolitik, inrättandet av en europeisk försvarsfond samt utvecklingen av det permanent strukturerade samarbetet (Pesco) inom EU:s ram. Parlamentet är medvetet om att uppdrag och insatser inom GSFP, insatser för krishantering och krisförebyggande samt åtgärder för att bekämpa internationell terrorism måste bli effektivare. Det uppmanade också till bättre it-säkerhet och ett starkare strategiskt partnerskap mellan EU och Nato.

Dessa frågor stod till stor del med på dagordningarna för de interparlamentariska sammanträden som anordnades av Europaparlamentet och ordförandeskapens parlament. Deltagarna var eniga om att en ambitiös handlingsplan för yttre åtgärder måste införas.

Diskussioner ägde rum i den särskilda interparlamentariska konferensen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (se kapitel 4.2) och i Europaparlamentets ansvariga utskotts vanliga sammanträden. Kopplingen mellan yttre och inre säkerhet och migrationens externa dimension undersöktes också vid de interparlamentariska utskottssammanträden som anordnades av Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE). Konferensen för talmän i EU-ländernas parlament tog å sin sida upp frågan om EU på den globala arenan. Högnivåtalarna från EU:s institutioner och internationella institutioner, ministerier, de nationella parlamenten samt internationella stiftelser och forskningscentrum bidrog med ovärderliga kunskaper.

År 2017 genomförde Europeiska kommissionen en övergripande bedömning av EU:s säkerhetspolitik som omfattade de tre tematiska prioriteringarna i den europeiska säkerhetsagendan, dvs. att bekämpa terrorism och förhindra radikaliserings, störa organiserad brottslighet samt bekämpa it-brottslighet. På begäran från Julian King, kommissionsledamot med ansvar för säkerhetsunionen, anordnade LIBE-utskottet ett utbyte av synpunkter med företrädare för de nationella parlamenten och det civila samhället, eftersom de troligen skulle kunna bidra till bedömningen med värdefulla synpunkter. Diskussionen handlade framför allt om hur effektiva/ineffektiva dagens åtgärder är för att bekämpa terrorism och organiserad brottslighet, vilka konsekvenser de har för de grundläggande rättigheterna samt den nödvändiga anpassningen av säkerhetsagendan till nya tendenser. Vid Cosacs 58:e sammanträde gav kommissionsledamoten Julian King en övergripande presentation av läget för säkerhetsunionen och bad de nationella parlamenten att införliva lagstiftningen innan tidsfristen löpt ut. Han betonade att det krävs politisk vilja och ett aktivt engagemang för genomförandet av de överenskomna lösningarna. Han lovade också att han skulle fortsätta besöka de nationella parlamenten, men efterlyste en strategisk dialog med dem om säkerhetsförhållandena i en vidare bemärkelse.

I avsnittet ”Att bygga en effektiv och hållbar säkerhetsunion” i bidraget från Cosacs 57:e möte uttryckte konferensen tydligt sitt stöd för utbytet av information och underrättelser, driftskompatibiliteten mellan informationssystemen, det skyndsamma genomförandet av åtgärder för att bekämpa terrorism, hanteringen av grundorsakerna till extremism samt en ökad säkerhet vid de yttre gränserna.

Slutsatserna från konferensen för talmän i EU-ländernas parlament, som 2017 hölls i april månad i Bratislava, återspeglar vad som sades vid högnivådiskussionen vid konferensen om EU:s framtid som global aktör (se kapitel 3.2). EU:s talmän uppmanade till ett utökat samarbete med globala partner och det europeiska grannskapet i syfte att bekämpa globala hot och utmaningar.

De framhöll vikten av de transatlantiska förbindelserna och ett tätare försvarssamarbete. Trots att det redan i dag finns inre utmaningar konstaterade talmännen att EU:s utvidgning och granskning måste fortsätta att vara en punkt på dagordning, eftersom det är en förutsättning för regionens stabilisering och starkare demokratiska institutioner i dessa länder.

I sina resolutioner efterlyste Europaparlamentet främjandet av stabilitet och välbefinnande i EU:s granskning med hjälp av initiativ som gynnar utveckling, demokrati, god samhällsstyrning och rättsstatliga principer. Europaparlamentet har därför gett sitt stöd till tanken att förhandlingarna om utvidgning bör gå vidare genom att man stärker den sociala, politiska och ekonomiska stabiliteten och demokratin i kandidatländerna, utan att några eftergifter får göras när det gäller anslutningskriterierna från Köpenhamn. Europaparlamentets utskott för utrikesfrågor (AFET) diskuterade vid det interparlamentariska utskottssammanträdet i november 2017 utsikterna för integrering i EU – anslutningsprocessen i länderna på västra Balkan. Detta utbyte av synpunkter låg helt rätt i tiden eftersom denna fråga utropades som en av det bulgariska ordförandeskapets huvudprioriteringar.

För att politiken för utvecklingssamarbete ska bli mer effektiv, och för att säkerställa samstämmighet och konsekvens mellan utvecklingspolitiken och säkerhetspolitiken, vill Europaparlamentet se att Agenda 2030 för hållbar utveckling införlivas i EU:s yttre och inre politik och att en konsekvent politik för utveckling förs, inre som yttre. Europaparlamentets utskott för utveckling (DEVE) anordnade ett interparlamentariskt utskottssammanträde om genomförandet av det europeiska samförståndet om utveckling och målen för hållbar utveckling.

Det nuvarande säkerhetsläget kräver att alla EU:s instrument för yttre åtgärder tas i bruk på ett samstämt sätt. EU bör tala med en röst, agera gemensamt och använda sina resurser till strategiska prioriteringar. De nationella parlamenten kommer utan tvekan att vara tydliga med var de står inom dessa frågor under de kommande åren.

2.4 Gemensam parlamentarisk kontroll av Europol: framsteg beträffande praktiska arrangemang

Diskussionerna om ett effektivt polissamarbete och rättsligt samarbete, t.ex. informationsdelning när så krävs mellan nationella myndigheter genom Europol och Eurojust, bekräftade hur viktigt och brådskande det är att man slutligen enas om villkoren för hur den gemensamma parlamentariska kontrollen av Europol ska se ut i praktiken. 2017 gjordes ett antal viktiga framsteg i och med att konferensen för talmän i EU-ländernas parlament inrättade gruppen för gemensam parlamentarisk kontroll av Europol (nedan kallad *parlamentariska kontrollgruppen*). Detta nya gemensamma organ, som består av Europaparlamentet och nationella parlament, höll sitt konstituerande möte den 9–10 oktober 2017 i Bryssel.

Efter de nationella parlamentens omfattande samråd genom ordförandetrojkan, talmännen i EU-ländernas parlament och Europaparlamentet inrättades den parlamentariska kontrollgruppen vid deras möte den 24 april 2017. Den fick i uppdrag att fastställa sitt upplägg och sin arbetsordning.

Under förberedelserna till det konstituerande mötet i oktober 2017 vid Europaparlamentet i Bryssel tog den parlamentariska kontrollgruppens ordförande (Europaparlamentet och Estlands parlament) fram ett utkast till arbetsordning som var öppet för skriftliga ändringar. Flera nationella parlament lade fram ändringar till utkastet som rörde t.ex. förfarandena för den parlamentariska kontrollgruppens beslutsfattande och ordförandetrojkans respektive sekretariatets roller.

Eftersom Danmark avstått från att anta Europolförordningen, till följd av en folkomröstning i landet, bjöds det danska parlamentet in att delta i det konstituerande mötet som en observatör till den parlamentariska kontrollgruppen. Det danska parlamentets Europautskott kontaktade dock ordförandena innan det konstituerande mötet och upprepade sin vilja att bli en fullvärdig medlem av den parlamentariska kontrollgruppen.

För att försöka göra en avvägning mellan de olika ståndpunkter som lades fram, och för att underlätta ett eventuellt antagande av arbetsordningen, reviderade ordförandena utkastet till arbetsordning i linje med majoritetens åsikter vid mötet.

Trots att majoriteten av parlamenten kunde tänka sig den föreslagna kompromissen uppnåddes ingen samstämmighet kring den reviderade texten.

Antagandet av arbetsordningen hänsköts till nästa möte².

2.5 Migrationens externa dimension

Migration fortsatte att vara en dominerande fråga i EU:s politik under hela 2017. EU har gradvis rört sig mot en övergripande och effektiv strategi som innehåller både inre och yttre åtgärder. Europaparlamentet påpekade gång på gång att den viktigaste prioriteringen måste vara att rädda liv, och påminde om principen om solidaritet och en rättvis ansvarsfördelning i frågor som rör migration. På global nivå erbjöd diskussionerna om de nya globala migrations- och flyktingpakterna en möjlighet för EU att samtala om en strategisk och långsiktig vision för migration.

År 2017 handlade de interparlamentariska diskussionerna främst om migrationens externa dimension. Livliga åsiktsutbyten mellan parlamentsledamöter, experter och personer från EU:s och nationella verkställande organ ägde rum i många olika forum.

Det maltesiska rådsordförandeskapet gjorde migration till en av sina prioriteringar, även som en del av dess parlamentariska dimension. Cosacs 57:e plenarsammanträde ägnade en hel session åt migration med fokus på såväl kampen mot människosmuggling och människohandel som inrättandet av en human och effektiv återvändande- och återtagandepolitik. Denna diskussion låg rätt i tiden eftersom stats- och regeringschefernas Maltaförklaring av den 3 februari 2017 hänvisade till det arbete som utförts för Libyens stabilisering och kapacitetsuppbyggnaden för kampen mot smuggling och människohandel.

I Cosacs 27:e halvårsrapport framhölls att en majoritet av de nationella parlamenten förde diskussioner om EU:s åtgärdsplan mot smuggling av migranter (2015–2020) och EU:s strategi för utrotande av människohandel (2012–2016).

Maltas utrikesminister George Vella förklarade i sitt huvudanförande att de största utmaningarna i samband med migration är framväxten av nya vägar, ett ökat antal unga ensamkommande migranter och människohandlarnas ständigt föränderliga affärsmodell. Han beskrev samarbete med tredjeländer, i synnerhet vad gäller återvändande och återtagande, som ett strategiskt tillvägagångssätt för att säkerställa att migrationsfrågan hanteras på ett mer effektivt och humant sätt. Han framhöll också att legal migration måste främjas.

Maite Pagazaurtundúa Ruiz, ledamot i Europaparlamentets LIBE-utskott, försvarade Europaparlamentets ståndpunkt när det gäller solidaritet och respekt för de grundläggande

² Det mötet ägde rum den 18–19 mars 2018 i Sofia, Bulgarien, och slutade med att arbetsordningen antogs.

rättigheterna och slog fast att EU måste ta fram en harmoniserad politik som vägleds av principerna om etik, mänskliga rättigheter och människans värde. Hon betonade också att lagliga vägar för migration måste främjas för att på så vis effektivt motverka smuggling.

Lucio Romano, vice ordförande för den italienska senatens utskott för EU-politik, lade fram resultaten från en Cosacdelegations besök vid ett mottagningscentrum i Pozzallo, Sicilien, som anordnades den 5–6 maj 2017 på det italienska parlamentets initiativ. Det var första gången Cosac genomförde ett dylikt besök. Syftet var att öka de nationella parlamentsledamöternas medvetenhet om migrationens utmaningar och vikten av en alleuropeisk strategi som respekterar principerna om solidaritet och mänskliga rättigheter. 28 parlamentsledamöter från 18 medlemsstater deltog i besöket, liksom flera ledamöter av Europaparlamentet, talmän från fyra regionstyrelser vilka företrädde alla italienska regioner samt elva italienska parlamentsledamöter.

Det estniska ordförandeskapet i Cosac byggde vidare på det utbyte som ägde rum i Malta och införde en session på dagordningen vid Cosacs 58:e plenarsammanträde om migrationens externa dimension – att förebygga och bekämpa irreguljär migration.

Resultaten av den diskussionen och från Cosacs 28:e halvårsrapport återspeglas i bidraget från Cosacs 58:e möte. I Cosacbidragets avsnitt om migration betonades särskilt vikten av utvecklingsbistånd till ursprungs- och transitländerna, att medlemsstaterna stärker EU:s förvaltningsfond för Afrika och den nya externa investeringsplanen samt stödet till EU:s insatser för att bekämpa smugglarnas och människohandlarnas brottsliga verksamhet. Likaså framhölls behovet av en kompromiss gällande det gemensamma europeiska asylsystemet och av att stärka EU:s mekanism för återvändandepolitik samt att en fullständig och icke-diskriminerande tillämpning av EU:s återtagandeaftal med tredjeländer måste säkerställas. Dessutom betonades vikten av lagliga vägar som alternativ till irreguljära och farliga resor.

Även den interparlamentariska konferensen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna tog upp migrationens externa dimension.

Under konferensen, som hölls på Malta under det första halvåret 2017, diskuterades EU:s svar på instabiliteten och hoten i södra Medelhavsområdet och Mellanöstern. EU:s samordnare för kampen mot terrorism, FN:s flyktingkommissarie samt sekretariatschefen vid Internationella institutet för rättvisa och rättsstatlighet deltog alla i sessionen. Ett av konferensens seminarium hette EU:s migrationspolitik 2017 och därefter.

På samma sätt diskuterades migrationsrelaterade problem vid den estniska upplagan av den interparlamentariska konferensen för Gusp/GSFP, vid en session med namnet Läget utanför EU:s gränser där Estlands utrikesminister Sven Mikser var huvudtalare. Resultaten av dessa diskussioner togs i beaktande i de särskilda avsnitten i slutsatserna från Malta och sammanfattningen av det estniska ordförandeskapet, som antogs vid konferensernas slut.

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor anordnade i februari 2017, i samband med sitt arbete om reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet, det interparlamentariska utskottssammanträdet ”Den tredje reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet – att anta utmaningen”. Sammanträdet var ett forum där ledamöterna av Europaparlamentet och de nationella parlamenten kunde ha värdefulla utbyten. Flera delar och parallella seminarier handlade om en rättvis fördelning av asylsökande, begreppen säkert ursprungsland och säkert tredjeland, det administrativa samarbetet inom Dublinsystemet samt skyddet av migrerande barn.

2.6 Interparlamentariskt samarbete inom institutionella frågor

Europaparlamentet gjorde fortlöpande insatser under 2017 för att upptäcka möjliga sätt att förbättra samarbetet inom institutionella frågor, utöver det som rör politiska ärenden och lagstiftningsärenden. Interparlamentariskt samarbete om Europeiska kommissionens årliga arbetsprogram och om insyn i beslutsprocessen stöd högt upp på dagordningen.

Dessa diskussioner byggde vidare på de utbyten som hade ägt rum under tidigare år och ledde till konkreta samsarbetsinitiativ.

2.6.1 Interparlamentariskt samarbete om Europeiska kommissionens arbetsprogram

I enlighet med förslaget i bidraget från Cosacs 55:e möte lämnade det maltesiska Cosacordförandeskapet april 2017 in en sammanställd förteckning över prioriteringar till kommissionen. Förteckningen hade tagits fram utifrån bidrag från de nationella parlamenten.

En av sessionerna i Cosacs ordförandesammanträde under det maltesiska ordförandeskapet handlade om det interparlamentariska samarbetet kring Europeiska kommissionens arbetsprogram 2017. Diskussionerna vid denna session gav en inblick i såväl Europaparlamentets som de nationella parlamentens perspektiv.

Bastiaan Van Apeldoorn, ordförande vid den nederländska senatens utskott för EU-frågor, beskrev i sitt tal den nederländska senatens förfarande för val av prioriteringar och möjligheterna till ett interparlamentariskt samarbete om kommissionens arbetsprogram. Att välja ut förslag till prioriteringar och ingående granska dem ledde enligt honom bland annat till att fokus på utskottets arbete ökade, att förslagen uppmärksammades redan i ett tidigt skede av lagstiftningsprocessen, att de automatiskt fördes in på utskottens dagordningar vilket sparade tid (något som har stor betydelse när det gäller subsidiaritetsprövningar) samt att intressenter kunde kommentera dem i ett tidigt skede. De nationella parlamenten uppmanades att använda sig av samordning för att handla gemensamt kring kommissionens arbetsprogram och på så vis bidra till att EU:s demokratiska legitimitet förstärks.

Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor och en av ordförandena för Europaparlamentets delegation till Cosac, lade fram Europaparlamentets ståndpunkt och konstaterade hur betydelsefull den interinstitutionella ramen är för det gemensamma arbetet om EU:s prioriteringar och att de nationella parlamentens medverkan verkligen behövs. Hon ansåg att kommissionens årliga arbetsprogram ska ses mot bakgrund av det fleråriga programmet och övervakas som en cykel, från det förberedande arbetet till genomförandefasen. Det goda interinstitutionella samarbetet som började utvecklas i och med införandet av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning från 2016 och den gemensamma förklaringen om EU:s lagstiftningsprioriteringar skulle kunna bli utgångspunkten för framtida diskussioner om EU:s prioriteringar. Hon uppmanade de nationella parlamenten att ta hjälp av sin erfarenhet för att se hur kommissionens arbetsprogram skulle kunna påverkas och påpekade att de har en unik möjlighet att påverka såväl sina respektive regeringar som kommissionen. I sitt huvudanförande tog hon tillfället i akt att slå fast att Europaparlamentet står till tjänst för att ta de nationella parlamentens politiska budskap till EU-nivå.

2.6.2 Interparlamentariskt samarbete om insyn i EU:s beslutsprocess

De nationella parlamentens praktiska samarbete med såväl Europaparlamentet som dem emellan stod med på dagordningen för Cosacs 58:e plenarsammanträde. Under sessionen ”Att föra EU närmare medborgarna” diskuterades länge och ingående tillgången till information som en

förutsättning för att medborgarna ska kunna utöva sina rättigheter att delta i den demokratiska processen. Pieter Omtzigt, ledamot vid Nederländernas parlament, höll ett uppskattat tal om att insynen i EU:s politiska beslutsfattande måste förbättras. Detta skulle gynna inte bara medborgarna utan även deras företrädare, som skulle kunna utöva sin granskande roll på ett bättre sätt.

Han hävdade att rådet bröt mot EU:s insynsbestämmelser när det inte gav nationella parlamentsledamöter tillräcklig tillgång till handlingar och resultaten av omröstningar. Förhandlingarna om EU:s budget och om brexit, liksom besluten om den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten och den europeiska stabilitetsmekanismen, visade enligt honom att medlemsstaternas beslutsprocess var ogenomtränglig och att detta hindrade granskning. Cosacdeltagarna fick av delegationerna från Nederländernas parlament ett ståndpunktsdokument om insynen i EU med förslag till åtgärder som troligen skulle kunna göra EU:s lagstiftningsprocess mer tillgänglig. Som en följd av det nederländska initiativet undertecknade 26 parlament/kammare ett gemensamt brev om insyn i EU:s politiska beslutsfattande med rekommendationer till EU-institutionerna.

Detta initiativ återspeglar den oro som fick Europeiska ombudsmannen att inleda en undersökning i maj 2017. Under undersökningens gång ställdes specifika frågor till rådet och ett offentligt samråd inleddes, radsärenden granskades och rekommendationer utfärdades slutligen om hur insynen i rådets lagstiftningsprocess skulle kunna förbättras.

I ordförandeskapets slutsatser från konferensen för talmän i EU-ländernas parlament, som 2017 hölls i Bratislava, bekräftade talmännen ånyo sitt åtagande om parlamentarisk öppenhet, om att säkerställa insyn i lagstiftningsprocessen och att erkänna att allmänheten äger rätten till parlamentarisk information.

2.6.3 Genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament

Interparlamentariskt samarbete har ökat möjligheterna för nationella parlament att övervaka nationella regeringar och har visat sig vara ett viktigt verktyg för nationella parlament att få ett kvalitativt och djupgående deltagande i beslutsfattandeprocessen i EU. Europaparlamentet uppskattar mycket de nationella parlamentens positiva engagemang i EU-frågor. Deras viktigaste roll är att hålla nationella regeringar ansvariga och ingående granska deras nationella politik i Europeiska unionens råd. De kan också vara ett forum för öppenhjärtade nationella diskussioner – offentliga och insynsvänliga – om sina länders EU-politik och kommunicera med sina medborgare.

Nästan ett decennium efter att Lissabonfördraget undertecknades ansåg Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor att det var dags att utarbeta ett initiativbetänkande om genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament (föredragande: Paulo Rangel).

Syftet med betänkandet är att bedöma hur de befintliga mekanismerna för de nationella parlamentens deltagande i den politiska processen i Europa används. Möjliga förbättringar av dessa mekanismer för att föra de nationella parlamenten närmare EU-projektet undersöks. I betänkandet bedöms även den politiska strukturerade debatten mellan Europeiska kommissionen och de nationella parlamenten.

Efter ett antal seminarier, undersökningar, bidrag från nationella parlament, studieresor och ett interparlamentariskt utskottssammanträde som hölls i april, med nationella parlaments

deltagande, samt en omröstning i AFKO-utskottet antogs resolutionen vid Europaparlamentets plenarsession i april 2018.

3. Institutionella parlamentariska organ

3.1 Konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor (Cosac)

Cosac, konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor, hölls för första gången i november 1989 i Paris. Som enda interparlamentariska forum att omfattas av fördragen (protokoll nr 1 om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen) är Cosac unikt. Det nationella parlamentet i medlemsstaten som innehar rådets roterande ordförandeskap spelar en avgörande roll för inriktningen av Cosacs arbete. Det bistås av en ordförandetrojka där Europaparlamentet är ständig medlem. Ordförandeskapet får även organisatoriskt stöd av ett litet sekretariat under ledning av en utstationerad tjänsteman från ett nationellt parlament ("ständig medlem") och med Europaparlamentet som värd. Läs mer på www.cosac.eu

2017 var ett speciellt år för Cosac sett till dess ordförandeskap. Under det första halvåret påverkades det maltesiska Cosacordförandeskapet av regeringens beslut att utlysa extra val och därigenom upplösa parlamentet. Den brittiska regeringens beslut att utlösa artikel 50 i EUF-fördraget till följd av folkomröstningen i juni 2016 påverkade också direkt Cosacs arbete. Förenade kungariket beslutade att avstå från rådsordförandeskapet under det andra halvåret 2017 och Estland fick därför ta över ordförandeskapet tidigare än beräknat.

Trots de praktiska konsekvenserna för organisationen av den parlamentariska församlingens arbete lyckades den genomföra alla sammanträden i tid och diskussionerna var intensiva och engagerade.

De teman som ordförandeskapen valde sträckte sig från den blå ekonomin till den digitala inre marknaden och säkerhetsunionen. Det fanns dock tre huvudsakliga problemområden, dvs. brexit, EU:s framtid samt den mångbottnade frågan om migrations- och asylpolitik.

De nationella parlamenten uttryckte tydligt sin önskan att hållas vederbörligen informerade om hur brexitförhandlingarna fortskrider. I detta hänseende bidrog Europaparlamentets delegation också till det fortlöpande informationsflödet. Dess ordförande, Mairead McGuinness, första vice talman i Europaparlamentet, och Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor, har gett en utförlig förklaring av Europaparlamentets ståndpunkt i fråga om Förenade kungarikets beslut att lämna EU och de grundläggande kriterierna för hur förhandlingarna bör genomföras. Man konstaterade resultatet från folkomröstningen i juni 2016, att det var beklagligt och att det därigenom uppstod kostnader för båda sidor. I sina inlägg i frågan betonade ordförandena följande centrala mål och riktmärken: EU:s grundläggande värden och friheter måste skyddas, rättigheterna för såväl de EU-medborgare som bor i Förenade kungariket som de brittiska medborgare som bor i EU måste värnas och, sist men inte minst, fredsprocessen i Nordirland får under inga som helst omständigheter störas. De nationella parlamenten kunde också utbyta synpunkter med Michel Barnier, EU:s huvudförhandlare för brexit, som har deltagit vid alla Cosacs plenarsammanträden sedan Förenade kungarikets omröstning i juni 2016.

EU:s framtid upptog också en stor del av tiden under diskussionerna. Vi vet att EU:s medborgare måste föras närmare dess institutioner och deras verksamhet. Detta togs nu upp med utgångspunkt i ett gemensamt ansvar, tack vare att Mairead McGuinness, första vice talman i

Europaparlamentet, outtröttligt har stått i kontakt med de nationella parlamenten. Stämningen var på nytt tillitsfull vilket gjorde att diskussionerna kunde gå betydligt djupare. Den mest omfattande diskussionen under det 58:e plenarsammanträdet i Tallinn ägde rum mot denna bakgrund: Estlands president Kersti Kaljulaid, Michel Barnier och Danuta Hübner lyfte alla fram vilka anmärkningsvärda resultat det europeiska projektet åstadkommit, dess brister och skälen till varför vissa problem inte hade bemötts med rätt beredskap, och de betonade samtidigt mervärdet av gemensamma åtgärder om målet är att lösa globala problem.

Men kanske är migrationsfrågan ett problem av en sådan art att en mer positiv stämning inte är samma sak som viktiga framsteg i form av tänkbara lösningar. Utan tvekan är tonen i diskussionerna inte lika hård som den ibland har varit under de senaste två åren, men det finns inte många tecken på att man närmar sig en gemensam långsiktig lösning. Den realistiska strategin, ibland något minimalistisk i Europaparlamentets tycke, kan förklara varför ordförandeskapen valde de två vinklarna migrationens externa dimension och säkerhetsaspekten.

Med detta sagt har den förbättrade stämningen ändå gjort att diskussionerna blivit mer innehållsrika och konkreta, och Cosac, detta gemensamma forum för alla EU-ländernas parlament, har därmed blivit rikare.

Inget bidrag antogs från Cosacs 57:e möte i Valletta eftersom det inte fanns någon ordförandeskapsdelegation med politiskt mandat att göra så.

Några av de problem som diskuterades vid Cosac i Valletta lades av det estniska ordförandeskapet till i bidragen från Cosacs 58:e möte, vilka antogs med en väldigt stor samstämmighet bland och bifallsrop från delegationerna.

3.2 De årliga och informella konferenserna för talmän i EU-ländernas parlament

De årliga konferenserna för talmän i EU-ländernas parlament grundas på Stockholmsriktlinjerna som antogs 2010. De möjliggör ett årligt möte som anordnas av den medlemsstat som innehar ordförandeskap under ett visst års andra halvår så att det äger rum under vårens ordförandeskap följande år. Konferensen antar icke bindande slutsatser från Europeiska rådets ordförandeskap. Den har även till uppgift att tillse samordningen av interparlamentariska EU-verksamheter. Extra sammanträden vid konferenserna för talmän i EU-ländernas parlament kan även sammankallas, men under 2017 ersattes detta format av ett informellt toppmöte för talmän. Läs mer på www.ipex.eu

Den årliga konferensen för talmän i EU-ländernas parlament hölls i Bratislava den 23–24 april 2017. Andrej Danko, talman för Slovakiens nationalråd, var ordförande.

Konferensen var uppdelad i två sessioner. En handlade om EU:s framtid som global aktör och de nationella parlamentens roll, och den andra om utbyte av bästa praxis för att föra parlamentens dagordning närmare medborgarna. Den mest konkreta frågan vid konferensen var dock överenskommelsen om villkoren för inrättandet av gruppen för gemensam parlamentarisk kontroll av Europol, även om detta inte var en egen punkt på konferensens dagordning. Beslutet om gemensam kontroll av Europol lades som en bilaga till bidragen. Det antogs med samstämmighet och utan att det krävdes några diskussioner vid konferensens plenarsammanträde.

Vad gäller EU:s framtid, mot bakgrund av att de internationella geopolitiska förhållandena håller på att förändras, betonade talmännen att EU måste bli starkare på den globala arenan. Detta

kräver såväl välbalanserade förbindelser på grundval av internationella regler och normer som gemensamma ansträngningar och ett utökat samarbete med både globala partner och det europeiska grannskapet i syfte att bekämpa globala hot och utmaningar. Talmännen konstaterade att detta endast kan uppnås om EU agerar som en man. De uppmärksammade i detta hänseende de ansträngningar vissa medlemsstater gjort för att delta i ett tätare försvarssamarbete, en fråga som torde stå med på dagordningen för 2018 års konferens för talmän i EU-ländernas parlament.

När det gäller att föra den parlamentariska dagordningen närmare medborgarna erkände talmännen att medborgarnas delaktighet och medverkan i det politiska livet är en av demokratins hörnstenar, och att de nationella parlamenten och Europaparlamentet därför spelar en mycket viktig roll för att överbrygga klyftan mellan medborgarna och politiken. Talmännen ansåg att mer måste göras på alla institutionella nivåer, vare sig de är nationella institutioner eller EU-institutioner, för att EU ska föras närmare sina medborgare på ett lättbegripligt sätt som bjuder in till delaktighet genom att vår gemensamma historia och de värden vi delar lyfts fram. De ansåg att det skulle kunna bli väsentligt lättare att uppnå detta om den sociala dimensionen av nationell politik och EU-politik förstärks.

Extra konferens för talmännen i EU-ländernas parlament med anledning av 60-årsdagen av undertecknandet av Romfördragen

Talmännen i EU-ländernas parlament möttes vid en extra konferens mot bakgrund av brexit och av att EU ställdes inför flera olika kriser under 2016. Syftet var att högtidlighålla att det var 60 år sedan Romfördragen undertecknades och att visa enighet. Den extra konferensen ägde rum i den italienska kammaren under ledning av Laura Boldrini, talman i den italienska deputeradekammaren, och Pietro Grasso, talman i den italienska senaten.

Europaparlamentet företrädde av sin nyvalde talman Antonio Tajani, som också var huvudtalare. Han betonade att fokus måste ligga på att omforma EU så att unionen blir bättre, mer demokratisk och i stånd att leva upp till medborgarnas förväntningar.

Andra talmän vid detta högtidliga tillfälle var den tidigare ordföranden för Europeiska kommissionen Romano Prodi, Europeiska rådets ordförande Donald Tusk, kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans, Italiens f.d. president Giorgio Napolitano, den tidigare ledamoten av Europeiska kommissionen och tidigare ordföranden för ministerrådet Mario Monti samt ordföranden för det italienska ministerrådet Paolo Gentiloni.

4. Interparlamentarisk dialog

4.1 Europeiska parlamentsveckan och Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen

I artikel 13 i den så kallade finanspakten föreskrivs upprättandet av en interparlamentarisk konferens för diskuterande av budgetpolitik och andra frågor som omfattas av avtalet. Konferensen för talmän i EU-ländernas parlament antog 2015 arbetsordningen för Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen. Konferensen omfattar alla nationella parlament samt Europaparlamentet. Det står medlemsparlamenten fritt att välja sina delegationers storlek och sammansättning. Läs mer på www.ipex.eu

Europeiska parlamentsveckan och Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen har gjort sig förtjänta av en återkommande plats

i kalendern för det interparlamentariska samarbetet och vuxit fram som verkliga forum för interparlamentariska diskussioner inom dessa allt viktigare politiska områden.

2017 års version av Europeiska parlamentsveckan ägde rum den 30 januari–1 februari 2017 vid Europaparlamentet i Bryssel. På samma sätt som föregående år hölls följande två evenemang inom ramen för Europeiska parlamentsveckan 2017:

- Konferensen om den europeiska planeringsterminen, som anordnades av Europaparlamentet. Den erbjöd ett tillfälle att utbyta information om bästa praxis för genomförandet av planeringsterminerna och att stärka samarbetet för att granska den verkställande makten på nationell och europeisk nivå inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen, som anordnades gemensamt av Maltas representanthus och Europaparlamentet vilka också delade på ordförandeskapet. Konferensen är ett forum för givande diskussioner och utbyte av bästa praxis vid genomförandet av bestämmelserna i fördraget om samarbete mellan nationella parlament och Europaparlamentet. Den syftar också till att säkerställa demokratisk redovisningsskyldighet på området för ekonomisk styrning och budgetpolitik i EU, särskilt i ekonomiska och monetära unionen (EMU), med beaktande av den sociala dimensionen och utan att det påverkar de nationella parlamentens eller Europaparlamentets befogenheter.

Fler än 100 ledamöter av nationella parlament från hela EU såväl som ledamöter av Europeiska parlamentet kom till Europeiska parlamentsveckan för att diskutera ekonomiska, budgetmässiga och sociala frågor.

Inom ramen för det estniska rådsordförandeskapet stod det estniska parlamentet mellan den 29 och 31 oktober 2017 värd för Interparlamentariska konferensen om stabilitet, ekonomisk samordning och styrning i Europeiska unionen. Konferensen gällde främst utbytet av synpunkter om följande fyra ämnen: EMU:s framtid, åtgärder som stimulerar ekonomin och finansiellt stöd, EU:s budgetmässiga utmaningar samt effektiv skatteuppbörd. Det estniska parlamentets talman Eiki Nestor och vice ordföranden vid det estniska parlamentets finansutskott Remo Holsmer välkomnade 172 parlamentsledamöter som företrädde 26 medlemsstater, Europaparlamentet, Europeiska kommissionen, Norge samt Montenegro under den tre dagar långa konferensen.

4.2 Interparlamentariskt samarbete för utrikes- och säkerhetspolitik (IPC Gusp/GSFP)

Den interparlamentariska konferensen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (IPC Gusp/GSFP), som 2012 inrättades genom ett beslut från konferensen för talmän i EU-ländernas parlament, är den interparlamentariska plattformen för diskussion om EU:s utrikespolitik samt säkerhets- och försvarspolitik. Konferensen anordnas två gånger per år av den medlemsstat som innehar det roterande ordförandeskapet för rådet i nära samarbete med Europaparlamentet och besöks regelbundet av parlamentsledamöter från hela EU. Utöver detta bjuder Europaparlamentets utskott för utrikesfrågor regelbundet in de nationella parlamenten till sina möten i Bryssel, som komplement till den interparlamentariska dialogen i det här viktiga politiska området. Läs mer på www.ipex.eu

Den tionde och elfte interparlamentariska konferensen 2017 för Gusp/GSFP ägde rum på Malta (den 26–28 april) och i Tallinn (den 2–4 september). Europaparlamentets delegationer till båda

mötena bestod av ledamöter från utskottet för utrikesfrågor och underutskottet för säkerhet och försvar. Dess ordförande var David McAllister, ordförande för utskottet för utrikesfrågor.

Under den interparlamentariska konferens för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna som anordnades inom ramen för det maltesiska rådsordförandeskapet handlade diskussionerna främst om den östra dimensionen av den europeiska grannskapspolitiken och EU:s svar på instabiliteten och hoten i södra Medelhavsområdet och Mellanöstern. Särskilda seminarier anordnades om EU:s migrationspolitik 2017 och därefter, om att bekämpa propaganda och informationskrigföring samt om den europeiska försvarshandlingsplanen och förbindelserna mellan EU och Nato. Konferensen antog omfattande slutsatser med konkreta rekommendationer för alla dessa frågor.

Under andra halvåret 2017 beslutade konferensen, på det estniska parlamentets initiativ, att den skulle diskutera och utbyta information om frågor såsom EU i ett globalt sammanhang, förstärkning av enigheten inom västvärlden och av de transatlantiska förbindelserna, EU:s prioriteringar inom området Gusp/GSFP, nuläget utanför EU:s gränser, olika sätt att stärka EU:s försvar samt praktiska konsekvenser av hybridvärlden (inbegripet cyberrymden och strategisk kommunikation). Under konferensen hölls särskilda seminarier om EU:s gränser, med fokus på västra Balkan, det östliga partnerskapet och Ryssland.

I ett gemensamt uttalande bekräftade ordförandena att halvårskonferensen gjorde det möjligt för ledamöter av såväl nationella parlament som av Europaparlamentet att synkronisera sina politiska ståndpunkter inom viktiga säkerhets- och försvarsfrågor, och på så vis göra politiken på nationell nivå och EU-nivå mer effektiv när det gäller hanteringen av dessa globala utmaningar.

4.3 Interparlamentariska utskottssammanträden och andra interparlamentariska sammanträden

Utöver de två vanliga interparlamentariska konferenserna anordnar Europaparlamentets utskott årligen upp till 20 interparlamentariska utskottssammanträden och inbjuder de berörda utskotten vid de nationella parlamenten att delta i debatter om aktuella ämnen. Andra typer av interparlamentariska sammanträden anordnas på friare grunder, ofta av ordförandeskapparlamentet.

Förbindelserna mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten har fördjupats avsevärt under de senaste åren. De interparlamentariska utskottssammanträdena är ett forum där ledamöterna kan föra mer specifika och djupare diskussioner om viktiga lagstiftningsmässiga och politiska frågor av gemensamt intresse. Dessa utskottssammanträden utgör nu ett dynamiskt inslag i det interparlamentariska samarbetet och står med på Europaparlamentets utskotts årliga agenda. De nationella parlamentens ständiga deltagande och medverkan, på hög nivå, har lett till att Europaparlamentet fortlöpande utforskar hur det bäst kan säkerställas att sammanträdena gynnar alla parter och ändamålsenliga.

15 interparlamentariska utskottssammanträden anordnades under 2017, de flesta av dem i sitt traditionella format men även som utbyten av synpunkter. Sammanträdena anordnades i Bryssel på initiativ av ett eller flera utskott i Europaparlamentet och med stöd av direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten. Det ovanligt höga antalet sammanträden och det slutliga valet av diskussionsämnen var resultatet av en komplicerad balansgång mellan de lagstiftningsmässiga och politiska prioriteringarna hos EU-ländernas parlament och de prioriteringar som styrs av den internationella utvecklingen. År 2017 sammanträdde 450

ledamöter vid nationella parlament med 400 ledamöter vid Europaparlamentet i sammanträden som anordnades av nio olika parlamentariska utskott. Följande tre utskott anordnade fler än ett evenemang där nationella parlament deltog: Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) anordnade tre sammanträden medan utskottet för konstitutionella frågor (AFCO) och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (FEMM) anordnade två var.

Europaparlamentet såg till att ett visst antal sammanträden har en återkommande plats i kalendern för interparlamentarisk verksamhet, nämligen den europeiska parlamentsveckan (se kapitel 4.1), ett årligt utbyte av synpunkter på den europeiska planeringsterminen, halvårssammanträdena för utskotten för utrikesfrågor vid den interparlamentariska konferensen om Gusp/GSFP (se kapitel 4.2) samt det sammanträde Europaparlamentets utskott för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män anordnar i samband med internationella kvinnodagen den 8 mars.

Utöver sammanträdet i mars om kvinnors ekonomiska egenmakt uppmärksammade FEMM-utskottet 2017 Internationella dagen för avskaffande av våld mot kvinnor genom att hålla ett interparlamentariskt utskottssammanträde om Istanbulkonventionen: bekämpning av våld mot kvinnor på nationell nivå och EU-nivå.

Under hela 2017 bidrog Europaparlamentets utskott aktivt och med mycket till den pågående diskussionen om EU:s framtid genom att komma med konkreta förslag på hur dess politik och institutioner skulle kunna reformeras. Närhelst så var möjligt bjöd utskotten in de nationella parlamenten att diskutera dessa förslag under de interparlamentariska utskottssammanträdena.

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor anordnade ett interparlamentariskt utskottssammanträde om den tredje reformen av det europeiska gemensamma asylsystemet och ett annat om inrättandet av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter. Samma utskott (LIBE) anordnade även ett utbyte av synpunkter med nationella parlament och det civila samhället om den övergripande bedömningen av EU:s säkerhetspolitik.

Utskottet för konstitutionella frågor bjöd in nationella parlament till det interparlamentariska utskottssammanträdet ”Europas framtid: Synpunkter på Europaparlamentets förslag och kommissionens vitbok”. Samma utskott (AFCO) höll även ett särskilt interparlamentariskt utskottssammanträde som ett förberedande steg till utarbetandet av sitt betänkande ”Genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament”, där föredraganden och utskottet fick direkta kunskaper i ämnet av både parlamentsledamöter och sakkunniga.

Utskottet för regional utveckling fokuserade på sammanhållningspolitikens framtiden efter 2020. Europaparlamentets utskott för utrikesfrågor (AFET) diskuterade utsikterna för integrering i EU – anslutningsprocessen i länderna på västra Balkan. Detta utbyte av synpunkter låg helt rätt i tiden eftersom denna fråga utropades som en av det bulgariska ordförandeskapets huvudprioriteringar. Nationella parlament deltog i diskussionen om EU:s roll på den globala arenan vid det interparlamentariska utskottssammanträdet ”Genomförandet av det europeiska samförståndet om utveckling och målen för hållbar utveckling”, som anordnades av utskottet för utveckling.

En av höjdpunkterna 2017 var LIBE-utskottets och det estniska ordförandeskapets gemensamma anordnande av det konstituerande mötet för gruppen för gemensam parlamentarisk kontroll av Europol. Detta kom till stånd efter en mödosam process med samråd och utbyten (se kapitel 2.3).

En ny trend i det interparlamentariska samarbetet var att de nationella parlamenten bjöds in att delta i de högnivåkonferenser som Europaparlamentets talman tar initiativ till och övervakar. Den första högnivåkonferensen handlade om migrationshanteringen och ägde rum den 21 juni 2017. Därefter följde liknande evenemang om turism (den 27 september 2017), finansiering av ren energi (den 7 november 2017) samt ett förnyat partnerskap med Afrika (den 22 november 2017). Högnivåkonferenserna samlade ledamöter av nationella parlament och av Europaparlamentet och många olika intressenter. Tack vare det nya formatet framkom en mängd olika synpunkter på dessa ämnen vilket bidrog till mer välgrundade parlamentsdiskussioner.

En förteckning över alla interparlamentariska sammanträden under ledning av Europaparlamentets utskott under 2017, liksom utförlig statistik, finns tillgängliga i bilaga II.

4.4 Bilateral besök från EU:s nationella parlament till Europaparlamentet

Ett verktyg och format för interparlamentarisk dialog som ständigt utvecklas är de bilaterala besök som de enskilda nationella parlamenten gör till Europaparlamentet, ofta i kombination med besök till de andra EU-institutionerna. Detta format ger en starkt fokuserad, särskilt anpassad och flexibel, kostnads- och tidseffektiv ram för diskussioner om frågor som särskilt berör ett visst nationellt parlament.

Syftet med de bilaterala besöken är att främja och stärka förbindelserna mellan parlamenten på både politisk och administrativ nivå. De blir allt fler och troligen kommer de att fortsätta öka.

Ett rekordhøgt antal besök anordnades under 2017 – sammanlagt 85 stycken. Flest begäranden om besök kom från både över- och underhuset i det brittiska parlamentet, den franska nationalförsamlingen och det norska stortinget. Besöken från det brittiska parlamentet kretsade av förklarliga skäl kring landets utträde ur EU. De franska besöken genomfördes framför allt i syfte att stödja Frankrikes omfattande parlamentariska reformering. Även Norges intresse kan delvis förklaras av brexit, eftersom den norska modellen under 2017 fortfarande sågs som ett trovärdigt alternativ för de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket. Som redan nämnts i kapitlet om EU:s framtid stod Förenade kungarikets utträde ur EU, liksom frågan om att föra medborgarna närmare EU, högt upp på dessa sammanträdens dagordning.

Särskilda besök för parlamentsledamöter och sakkunniga anordnas för parlamenten i de länder som kommer att ha ordförandeskapet i EU för första gången, i enlighet med programmet till stöd för ordförandeparlamentet (se kapitel 6.3). Europaparlamentet anordnar emellanåt, på begäran, besök för parlamentspersonal vid kammare som håller på att anpassa eller modernisera sin organisation och är intresserade av hur Europaparlamentet fungerar.

En utförlig förteckning av alla besök, inbegripet videokonferenser, från nationella parlament till Europaparlamentet som anordnades under 2017 med stöd av direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten finns tillgänglig i bilaga III.

5. ”Mekanismen för tidig varning” och ”informell politisk dialog” – protokoll nr 1 och 2 till Lissabonfördraget

I protokoll nr 2 till EUF-fördraget fastställs en översynsmekanism, den så kallade mekanismen för tidig varning, som inbegriper de nationella parlamenten. Inom ramen för denna mekanism kan de nationella parlamenten granska EU:s förslag till lagstiftningsakter och, om de ser att subsidiaritetsprincipen kränkts, avge ett ”motiverat yttrande” inom åtta

veckor efter att förslaget översänts till den utfärdande institutionen. Protokollet innehåller ett förfarande för en granskning och till och med en obligatorisk granskning (som kallas "gult kort" respektive "orange kort") när antalet motiverade yttranden överskrider särskilda tröskelvärden. Denna formella roll för de nationella parlamenten har främjat ett djupare samarbete med Europaparlamentet och lett till att det senares arbetsordning och administrativa strukturer setts över och ändrats för att ytterligare förbättra de interparlamentariska förbindelserna.

Se www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

5.1 Mekanism för tidig varning

När det gäller mekanismen för tidig varning beaktas inlagor från nationella parlament enligt någon av följande kategorier³:

1. "Motiverat yttrande" om det har inkommit inom den tidsfrist på åtta veckor som avses i artikel 6 i protokoll nr 2 till Lissabonfördraget⁴ och avser bristande överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen.
2. "Bidrag", om de inte uppfyller ovan nämnda kriterier.
Inom Europaparlamentet har utskottet för rättsliga frågor ansvar för respekten för subsidiaritetsprincipen⁵.

Europaparlamentet tog 2017 formellt emot 421 inlagor från nationella parlament enligt protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. 49 av dessa var motiverade yttranden och övriga 372 var bidrag (inlagor som inte tar upp frågor med anknytning till respekten för subsidiaritetsprincipen).

Sedan Lissabonfördragets ikraftträdande (den 1 december 2009) har 2 799 inlagor skickats in från nationella parlament. Av dessa var endast 429 (15 %) motiverade yttranden avseende ett åsidosättande av subsidiaritetsprincipen, medan det stora flertalet av dem (cirka 85 %) var bidrag som berörde förslagets sakinhåll.

Det här visar att de nationella parlamenten inte har använt mekanismen för att fördröja lagstiftningsprocessen på EU-nivå. Hittills har endast ett fåtal nationella parlament skickat ett stort antal motiverade yttranden. 2017 utfärdade 18 av 41 kammare motiverade yttranden. Flitigast var Frankrikes *Sénat* med åtta samt Tysklands *Bundestag* och Österrikes *Bundesrat* med sex motiverade yttranden var.

Sedan denna mekanism infördes har den gräns som krävs för att översynsförfarandet med "gult kort" ska tillämpas hittills endast nåtts tre gånger. Senast det skedde var i maj 2016, avseende förslaget för en översyn av direktivet om utstationering av arbetstagare. Kommissionen beslutade

³ Se utskottsordförandekonferensens dokument av den 15 december 2010: Gemensam strategi för utskottens hantering av motiverade yttranden och alla övriga inlägg från de nationella parlamenten.

⁴ Protokoll nr 2 om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, artikel 6: "Varje nationellt parlament eller kammare i ett sådant parlament får, inom åtta veckor från den dag då ett utkast till lagstiftningsakt på unionens officiella språk översänds, till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande lämna ett motiverat yttrande med skälen till att de anser att det aktuella utkastet inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Varje nationellt parlament eller kammare i ett sådant parlament ska i förekommande fall samråda med de regionala parlament som har lagstiftande befogenheter."

⁵ Europaparlamentets arbetsordning bilaga V, punkt XVI, stycke 1: Utskottet för rättsliga frågor har ansvar för frågor som rör "[t]olkning, tillämpning och övervakning av unionsrätten och unionens rättsakters överensstämmelse med primärrätten, inbegripet valet av rättslig grund för rättsakterna och respekten för subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna."

att hålla fast vid sitt förslag, eftersom den ansåg att det inte var oförenligt med subsidiaritetsprincipen⁶. Många av de nationella parlament som deltog i förfarandet för detta tredje ”gula kort” uttryckte sin besvikelse över resultatet under hela 2017.

De nationella parlamenten har använt protokoll nr 2 som ett sätt att uttrycka sina synpunkter på förslagets sakinhåll snarare än på respekten för subsidiaritetsprincipen. Detta visar att de vill bli mer delaktiga i den faktiska lagstiftningsprocessen.

Direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten tillhandahåller ledamöter (i synnerhet föredragande) och Europaparlamentets politiska organ och avdelningar särskild sakkunskap och genomgångar av de nationella parlamentens inlagor under hela lagstiftningsförfarandet.

Direktoratet förvaltar i detta avseende databasen Connect, som innehåller alla dokument som inkommit från nationella parlament sedan Lissabonfördraget trädde i kraft. Vid en uppgradering av Connect tidigt under 2017 lades ett antal viktiga sökfunktioner och statistiska verktyg till. Databasen finns nu tillgänglig på webbplatsen för direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten på följande adress: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

Uppgraderingen innebar även att denna information gjordes tillgänglig direkt i GD IPOL:s/EXPO:s gemensamma arbetsutrymme, e-utskottet. Precis som alla andra utskottsdokument och information med anknytning till ett visst lagstiftningsärende förs de nationella parlamentens inlagor in direkt under det ärende de avser. Detta gäller inte bara motiverade yttranden utan alla bidrag som inkommer från nationella parlament.

Direktoratet tillhandahåller även en annan tjänst, det månatliga informationsbladet med en lägesrapport för motiverade yttranden och bidrag (*State of Play Note on reasoned opinions and contributions*). Informationsbladet är indelat i följande två avsnitt: ett som ger en överblick över alla inlagor sedan föregående meddelande och ett annat som hänvisar till alla lagstiftningsärenden på respektive plenarsessions dagordning. Det tas fram inför utskottsordförandekonferensens sammanträde, vilket äger rum tisdagen i varje Strasbourg-session, och är en del av det officiella sammanträdesärendet. Informationsbladet läggs också ut på direktoratets webbplats och skickas innan varje plenarsession till alla ledamöter/assistenter och företrädare för de politiska grupperna, rättstjänsten och GD IPOL, GD EXPO, Europaparlamentets förbindelsekontor samt kommissionens och rådets avdelningar med ansvar för förbindelserna med nationella parlament.

5.2 Informell politisk dialog

Protokoll nr 1 till EUF-fördraget ger medlemsstaterna rätt att yttra sig om sådana lagstiftningsärenden som omfattas av Europeiska unionens exklusiva behörighet och en mängd olika dokument som inte är lagstiftningshandlingar, vilka t.ex. kan avse pågående debatter på EU-nivå, grönböcker/vitböcker eller meddelanden från Europeiska kommissionen. Det finns väldigt många yttranden om dessa handlingar och de faller inom ramen för den så kallade informella politiska dialogen.

⁶ Se kapitel 2.2. i Mandatperiodens halvvägsrapport 2016: Förbindelserna mellan Europaparlamentet och EU:s nationella parlament, direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten.

2017 fortsatte de nationella parlamenten att aktivt utnyttja detta verktyg genom att skicka in 199 bidrag⁷. I detta hänseende var de tre flitigaste kamrarna under 2017 den rumänska deputeradekammaren med sina 30 bidrag, den tjeckiska senaten med sina 28 och den italienska deputeradekammaren med sina 27 bidrag.

Sedan 2009 har Europaparlamentet mottagit cirka 1 900 bidrag från de nationella parlamenten. Dessa har även offentliggjorts i den ovan nämnda databasen Connect.

Detaljerad statistik om motiverade yttranden och bidrag som mottagits inom ramen för mekanismen för tidig varning 2017 finns i bilaga IV.

5.3 Översyn av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionens tätare kontakter och diskussioner med de nationella parlamenten fortsatte även under 2017. De nationella parlamenten bjuder allt oftare in kommissionsledamöter till sina debatter, samarbetar kring det gemensamma valet av vilka prioriteringar i kommissionens årliga arbetsprogram som ska granskas och kommer med förslag till lagstiftningsinitiativ.

Under årens lopp har de nationella parlamenten gemensamt börjat utforska vilka praktiska förbättringar man skulle kunna göra inom ramen för fördragen för att målen med subsidiaritetsprincipen ska kunna uppnås i största möjliga utsträckning. Cosac har i sina antagna bidrag gång på gång utfärdat rekommendationer som i huvudsak gäller borttagningen av flera pauser i beräkningen av tidsfristen för inlämning av motiverade yttranden, en intern åtta veckor lång tidsfrist för kommissionens svar på de nationella parlamentens motiverade yttranden, ett förtydligande i motiveringen till nya förslag (som ersätter akter vilka utlöste ett stort antal motiverade yttranden) om vad som har gjorts för att stilla den tidigare oron avseende respekten för subsidiaritetsprincipen samt införandet av fler delar av konsekvensbedömningen i motiveringen, i synnerhet av den analys som är relevant för utvärderingen av lagförslagets efterlevnad av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen⁸.

I sessionen ”De nationella parlamentens roll i EU:s framtid” vid Cosacs 57:e plenarsammanträde, som hölls på Malta, diskuterade man hur subsidiaritetskontrollen och den politiska dialogen skulle kunna förbättras inom den nuvarande ramen för fördragen. Parlamentsledamöter som gjorde inlägg i debatten upprepade de förslag som nämnts här ovan och efterlyste också tydligare och mer konkreta svar samt ett fortsatt genomförande av det ”gröna kortet” som ses som en positiv kanal för de nationella parlamentens bidrag. Flera kammare, framför allt länderna i Visegradgruppen, har velat införa det så kallade ”röda kortet” vilket skulle ge parlamenten en vetorätt i förhållande till kommissionens förslag.

Europaparlamentets arbete med utvärderingen av genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament har redan nämnts i kapitel 2.6.3.

De nationella parlamenten välkomnade att kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker den 14 november 2017 inrättade arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare”. Arbetsgruppen kommer senast den 15 juli 2018 att rapportera till

⁷ Precis som för protokoll nr 2 kallas inlagor som sänts inom ramen för tillämpningsområdet för den informella politiska dialogen även för bidrag.

⁸ En övergripande sammanfattning av Cosacs rekommendationer tillhandahölls i ett meddelande som den tjeckiska senaten presenterade för Cosac. Det var tänkt som ett bidrag till arbetet vid arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare”. Dokumentet finns tillgängligt på www.ipex.eu/IPEXL-WEB/parliaments/institution/czsen.do

ordföranden med rekommendationer om hur subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna kan tillämpas bättre, om de politikområden inom vilka arbete kan omdelegeras eller slutgiltigt återbördas till medlemsstaterna samt om hur regionala och lokala myndigheters deltagande i EU:s beslutsprocess skulle kunna förbättras.

Europaparlamentets talmanskonferens avböjde inbjudan om att skicka företrädare till arbetsgruppen på grund av respekten för den väletablerade principen om att ledamöter av Europaparlamentet inte ska delta i de rådgivande forum eller arbetsgrupper som inrättats av Europeiska kommissionen.

I slutsatserna från Cosacs 58:e möte i Tallinn fastslås att de nationella parlamenten representeras i arbetsgruppen genom de ledamöter av nationella parlament som ingår i Cosacs ordförandetrojka (företrädare från de estniska, bulgariska och österrikiska parlamenten). Cosac uppmanade kommissionen att utöka antalet företrädare från nationella parlament i arbetsgruppen för att få till stånd en bredare representation och mer bredd på sakkunskapen. Kommissionen gick inte med på detta förslag.

Till följd av detta, och för att bredda diskussionen bland alla nationella parlament samt samordna deras ansträngningar att företräda EU-medborgarnas intressen, inrättade Cosac en arbetsgrupp i vilken alla nationella kammare är företrädade.

6. Hjälpmiddel för informationsutbyte och nätverksarbete

6.1 Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentation (CERDP)

CERDP förvaltas gemensamt av Europaparlamentet och Europarådets parlamentariska församling, dess medlemmar är 66 parlamentariska kamrar (inklusive 41 i Europeiska unionen) från 54 länder, och EU-institutioner. Nästan 120 korrespondenter och tillförordnade korrespondenter företräder sina respektive parlament i nätverket och bidrar till CERDP:s huvudverksamhet som består av ett intensivt utbyte av information och bästa praxis. Se ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about

2017 firade CERDP sin 40-årsdag. Europaparlamentet och Europarådets parlamentariska församling anordnade gemensamt den årliga konferensen för korrespondenter i Palais de l'Europe i Strasbourg. Det var ett bra tillfälle att syna vad som redan åstadkommit och att diskutera framtida möjligheter. Konferensen inleddes med ett huvudanförande om varför det är relevant att parlamenten och parlamentsledamöterna får information. Det följdes av en historisk genomgång av hur CERDP blivit en förebild för utbyte av information och bästa praxis. Dagen avslutades med två föredrag som gav en bild av vilka utmaningar parlamentens utredningstjänster och bibliotek står inför.

Konferensen var även ett lämpligt tillfälle att lägga fram en *Festschrift*, i vilken korrespondenter från ungefär 40 parlament gav sitt perspektiv på hur parlamentens utredningstjänster ligger till sett till den senaste tekniken och vikten av att CERDP tillgodoser ledamöternas och de parlamentariska organens informationsbehov.

Sist men inte minst sjösattes version nummer 5 av CERDP:s webbplats kort innan konferensen. Den interna strukturen var helt omgjord efter nästa två års intensivt arbete. En ny och reaktiv utformning gör den smidig att använda, vare sig användaren har en smartphone, datorplatta eller klassisk persondator. Det bör än en gång framhållas att samarbetet med GD ITEC fortsatte att fungera mycket effektivt.

Direktoratet och Europaparlamentets utredningstjänst anordnade ett lyckat CERDP-seminarium om framtiden för parlamentets utredningstjänster och bibliotek i en tid av snabba förändringar – att maximera kvalitet, service, resultat och relevans. 73 deltagare från 36 parlamentariska kammare kom till evenemanget. De så kallade utbrytargrupperna var ett nytt och lovande inslag för ett CERDP-seminarium. Deltagarna fick chansen att diskutera metodologiska problem och utmaningar i tre parallella workshoppar, en om brexit, en om cirkulär ekonomi och en om migrationspolitik i EU. En särskild session handlade om regionala samarbetsinitiativ mellan parlamentariska utredningstjänster i de nordiska länderna, sydöstra Europa och Visegradgruppen. Såväl denna session som de bidrag som framkom under workshopparna visade att det finns ett stort intresse för att öka informationsutbytet tjänsterna emellan.

Vad gäller jämförande förfrågningar bjöd 2017 på ett aldrig tidigare skådat antal, med sammanlagt 337 förfrågningar – en avsevärd ökning jämfört med 2016 då 273 förfrågningar inkom till nätverket. Vid en första anblick är detta ett mycket glädjande besked, eftersom det verkligen understryker att parlamenten anser att CERDP är mycket viktigt och uppskattat. Å andra sidan representerar varje förfrågan höga förväntningar på den begärda informationen, inte bara vad gäller antal svar utan också deras kvalitet. Det är därför uppenbart att arbetsbördan för att utarbeta svar till så många förfrågningar blir betydande. Lyckligtvis finns det än så länge inga tecken på att denna verksamhet vid CERDP riskerar att bli offer för sin egen framgång, men vi måste vara medvetna om att detta är en möjlig risk.

Europaparlamentets direktorat för förbindelser med de nationella parlamenten förser i egenskap av kontaktpunkt respektive avdelning vid Europaparlamentet med stöd. 2017 överförde direktoratet sex förfrågningar till CERDP-nätverket från andra avdelningar vid Europaparlamentet. Dessutom samordnade det 31 svar på förfrågningar från andra parlament inom CERDP.

Spotlight on Parliaments in Europe (Fokus på parlamenten i Europa)

I informationsbladet *Spotlight on Parliaments in Europe* sammanfattas information om utvalda aktuella ämnen som diskuterats bland de parlament som är medlemmar i CERDP-nätverket.

År 2017 framställde direktoratet fem nya nummer av *Spotlight* om en bred mängd ämnen.

I bilaga V finns en överblick över de problem som Europaparlamentet rådfrågade CERDP-nätverket om, de förfrågningar som Europaparlamentet svarade på, en detaljerad förteckning över CERDP:s seminarier och stadgeenliga sammanträden samt en förteckning över de utgåvor av *Spotlight on Parliaments in Europe* som kom ut under 2017.

6.2 Ipex

Syftet med Ipex är att bistå vid interparlamentariskt samarbete genom att tillhandahålla en plattform för det elektroniska utbytet av EU-relaterad information mellan parlament i EU. Ipex inleddes som ett initiativ från EU:s nationella parlament, och utvecklades med hjälp av tekniskt bistånd av Europaparlamentet. I dag använder 41 kammare vid 28 nationella parlament samt Europaparlamentet Ipex i sina dagliga verksamheter. Ipex är föremål för fortlöpande förbättringar för att uppfylla dess användares föränderliga behov. Se www.ipex.eu.

Under 2017 antogs två viktiga dokument. *Ipex digitala strategi* godkändes av generalsekreterarna vid EU-ländernas parlament när de sammanträdde i Bratislava den

21 februari. Det är en övergripande plan för den framtida utvecklingen av Ipex. I den digitala strategin anges strategiska tillvägagångssätt för hur målen för Ipex ska kunna uppnås och genomföras. Däri fastställs också vägledande bestämmelser för det kortsiktiga underhållet av webbplatsen och hur Ipex nationella korrespondenter mer aktivt kan involveras för uppnåendet av målen för den digitala strategin. Slutligen beskrivs också kopplingarna till andra aktörer och plattformar avseende utbytet av EU-relaterad information och relevanta åtgärder för hur Ipex kan främjas och kommunikationen vidareutvecklas.

När Ipex-nämnden sammanträdde i Bratislava den 19 maj 2017 antog den ett *arbetsprogram för 2017–2020* som är tänkt att fungera som ett verktyg för genomförandet av den digitala strategin. Det treåriga arbetsprogrammet vänder sig till de slovakiska (2017–2018), estniska (2018–2019) och österrikiska (2019–2020) ordförandeskapen för Ipex. Programmet innehåller följande prioriterade mål: främja Ipex, stärka Ipex-nätverket och förbättra Ipex-databasen.

För att genomföra arbetsprogrammet beslutade nämnden att inrätta tre arbetsgrupper, var och en med ansvar för verkställandet av ett prioriterat mål.

Europaparlamentet gav sitt aktiva stöd till antagandet av båda dokumenten. Tjänstemannen med ansvar för Ipex vid GD ITEC och enheten för institutionellt samarbete vid direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten bidrog till detta. Europaparlamentets förnyade stöd bekräftas av all uppmärksamhet Ipex fick av Paulo Rangel när han utarbetade sitt betänkande om genomförandet av bestämmelserna i fördragen avseende nationella parlament. Vid flera olika besök till nationella parlament tog föredraganden alla chanser att påpeka hur viktig denna plattform är och lade fram förslag på hur den skulle kunna förbättras.

Ipex är inte den enda plattformen för utbyte av EU-relaterade handlingar, men för Europaparlamentet är det uppenbart att den har potential att bli den viktigaste kommunikationskanalen mellan EU-institutionerna och de nationella parlamenten.

2017 var ett år som krävde intensiva och djupgående diskussioner om och förnyelse av Ipex roll och ambitioner, men under tiden upprätthöll plattformen sina redan konsoliderade funktioner. Ipex offentliggör för närvarande nästan 88 000 sidor från nationella parlament och EU:s institutioner, som innehåller kontrollrelaterad information i 12 500 dokument som framställts av EU:s institutioner och är kopplade till fler än 10 000 akter. Under 2017 var det totala antalet rättsliga och icke-rättsliga dokument i Ipex 1 053 (2016: 1 064, 2015: 805 och 2014: 933).

2017 hade Ipex webbplats 307 737 unika besökare, en avsevärd ökning i linje med den allmänna tendensen med ett växande antal besökare under tidigare år. Antalet sidvisningar – nästan sex miljoner – stämmer överens med det mönster vi sett under de senaste tre åren.

6.3 Andra nätverk och verktyg

De nationella parlamentens representanter i Bryssel

Direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten välkomnar och hyser de administrativa representanter som utsetts av EU:s nationella parlament eller kammare till Europaparlamentet. Sedan 1991 (2016 utgjorde arrangemangets 25-årsjubileum), och i syfte att stärka det interparlamentariska samarbetet inom EU, har Europaparlamentet vid begäran erbjudit representanter kostnadsfria kontor och andra interna inrättningar i sina lokaler i Bryssel och Strasbourg.

Med tiden har EU:s samtliga nationella parlament sänt en nationell tjänsteman till Bryssel för att främja förbindelserna med EU. I dag nyttjar 55 personer från 40 kammare 37 kontor. Representanterna arbetar i samma Europaparlamentsbyggnad som hyser direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten. Detta skapar många synergier och främjar enkla utbyten.

Dessa representanter är nationella tjänstemän vars roller är administrativa och neutrala: deras uppgift avseende ömsesidig information (som ett tvåvägsflöde mellan Europaparlamentet och de nationella parlamenten) är en viktig faktor inom EU-frågor, eftersom det slutgiltiga målet för dessa utbyten är väldigt konkreta, nämligen att hitta gemensamma svar på parlamentsnivå på de många utmaningar som Europeiska unionen står inför.

En uppdaterad förteckning över representanter finns på www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Program till stöd för ordförandeparlamentet

Samarbete och utbyte mellan parlamenten intensifieras i den förberedande fasen av varje EU-ordförandeskaps parlamentariska dimension. När parlamentet i ett land som för första gången innehar det roterande ordförandeskapet i Europeiska rådet begär Europaparlamentets stöd för att förbereda verksamheten för ordförandeskapets parlamentariska dimension kan Europaparlamentet bidra till programmets kostnad tillsammans med ifrågavarande parlament. Inom ramen för detta program strävar Europaparlamentet efter att erbjuda skräddarsytt stöd som grundas på ordförandeskapets behov och prioriteringar.

Efter ändringar i kalendern för ordförandeskapen för Europeiska rådet befinner sig nu en aldrig tidigare skådad rad medlemsstater vid EU:s roder för första gången: Slovakien, Malta, Estland och Bulgarien. Parlamenten i alla dessa länder begagnade sig av programmet till stöd för EU-ordförandeskapet.

På det maltesiska parlamentets initiativ anordnades ett besök till Malta för att förbereda den parlamentariska dimensionen inför ordförandeskapet. Direktoratet för förbindelser med de nationella parlamenten företrädde vid ett seminarium om subsidiaritetsprincipen som hölls i samband med detta besök.

År 2017 anordnade direktoratet med framgång flera studiebesök och informations-sessioner för experter från det estniska och det bulgariska parlamentet till flera av Europaparlamentets utskott och avdelningar. Ett liknande program planeras för det rumänska parlamentet.

Deltagare i programmet bekräftade att grundliga, tidiga utbyten var särskilt användbara för bättre planering av den parlamentariska dimensionen. Nätverksbyggandet med alla relevanta samtalsparter (ledamöter vid Europaparlamentet, Europaparlamentets tjänstemän, representanter för nationella parlament, Ipex-handläggaren, sekretariatet för Cosac och projektgrupper för den interparlamentariska konferensen) och utbyte av vunna lärdomar från aktuella erfarenheter uppskattades väldigt. Överföringen av expertis och den konstanta kommunikationen säkerställde också konsekvensen hos det arbete som olika ordförandeskap utfört vad gäller den parlamentariska dimensionen.

Veckans dagordning – för verksamheter där nationella parlament deltar

Direktoratet offentliggör information om evenemang som rör de nationella parlamenten, eller som de deltar i, genom sin *Weekly Agenda* (veckans dagordning), som har stor spridning. Syftet är att öka insynen i och synligheten för den interparlamentariska verksamheten. *Weekly Agenda* skickas ut till alla ledamöter av Europaparlamentet och de flesta av dess avdelningar. Det innehåller alla evenemang som kommer att äga rum under de närmsta två veckorna.

7. BILAGOR

BILAGA I – Cosac-sammanträden – ämnen och huvudtalare 2017

Cosac-evenemang	Ämnen	Europaparlamentets huvudtalare/paneldeltagare
Ordförandesammanträde Malta den 22–23 januari 2017	I Tankar kring Maltas EU-ordförandeskap II Diskussion om Europeiska kommissionens arbetsprogram 2017	Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor (AFCO)
Cosacs 57:e plenarsammanträde på Malta den 28–30 maj 2017	I Tankar kring Maltas EU-ordförandeskap II De nationella parlamentens roll i EU:s framtid III Resultatet av folkomröstningen i Förenade kungariket – nuläget IV Att utvidga den blå ekonomin – mot en mer hållbar integrerad havspolitik för Europeiska unionen V Migration – att bekämpa människosmuggling och människohandel och inrätta en human och effektiv återvändande- och återtagandepolitik	Mairead McGuinness, första vice talman i Europaparlamentet Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor (AFCO)
Ordförandesammanträde Tallinn den 9–10 juli 2017	I Det estniska ordförandeskapets prioriteringar II Från uppstarts företag till expanderande företag – EU:s outnyttjade potential	
Cosacs 58:e plenarsammanträde i Tallinn den 26–28 november 2017	I Europeiska unionens framtid II Att föra EU närmare medborgarna – de nationella parlamentens bästa praxis III Den digitala inre marknaden: utvecklingen av e-tjänster i dag IV Att bygga en effektiv och hållbar säkerhetsunion V Migrationens externa dimension: att förebygga och bekämpa irreguljär migration	Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor (AFCO)

För utförligare information om dagordningen för Cosac-sammanträdena i den form de offentliggjorts av ordförandeskapen, se webbplatsen för Cosac på www.cosac.eu

BILAGA II – Interparlamentariska möten som anordnats av Europaparlamentets utskott i Bryssel⁹ under 2017

Utskott	Evenemang	Deltagande av			
		de nationella parlamenten ¹⁰			Europa- parlamentet
		Leda- möter	Länder	Parlament/ kammare	Ledamöter
ECON/BUDG/ EMPL	30 januari–1 februari <u>Europeiska parlamentsveckan:</u> Europeiska planeringsterminen, omgångarna 2016–2017 Den interparlamentariska konferens som avses i artikel 13 i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen	98	24	30	90 ECON/ PANA, Interparlame ntariskt utskottssamm anträde – 49 EMPL, Interparlame ntariskt utskottssamm anträde – 12 BUDG, Interparlame ntariskt utskottssamm anträde – 29
LIBE	28 februari <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Den tredje reformen av det gemensamma europeiska asylsystemet – att anta utmaningen”	46	18	21	40
FEMM	8–9 mars <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Ekonomisk egenmakt för kvinnor: låt oss agera tillsammans!”	25	15	16	19
AFCO	2 maj <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Genomförandet av bestämmelserna i fördraget avseende nationella parlament” Föredragande: Paulo Rangel	11	8	9	9
LIBE	11 maj <u>Utbyte av synpunkter mellan Europaparlamentet, nationella parlament och det civila samhället:</u> Övergripande bedömning av EU:s säkerhetspolitik	13	9	9	16
LIBE	22 juni <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Inrättandet av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter”	25	15	18	22
LIBE	9–10 oktober	69	26	34	29

⁹ Om inget annat anges är alla möten interparlamentariska utskottssammanträden.

¹⁰ EU:s medlemsstater, kandidatländer, potentiella kandidatländer, Schweiz och Norge

	Konstituerande möte för gruppen för gemensam parlamentarisk kontroll av Europol				<p>9 Oktober 2017 (12) Antal fullvärdiga medlemmar i den parlamentariska kontrollgruppen: 10 Antal suppleanter i den parlamentariska kontrollgruppen: 1 Antal andra ledamöter av Europaparlamentet: 1</p> <p>10 Oktober 2017 (17) Antal fullvärdiga medlemmar i den parlamentariska kontrollgruppen: 12 Antal suppleanter i den parlamentariska kontrollgruppen: 2 Antal andra ledamöter av Europaparlamentet: 3</p>
ECON	10 oktober <u>Utbyte av synpunkter</u> mellan Europaparlamentet, nationella parlament och det civila samhället om landsspecifika rekommendationer och den gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen	29	18	20	24
AFCO	11 oktober <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> Europas framtid: ”Synpunkter på Europaparlamentets förslag och kommissionens vitbok”	25	16	19	11
DEVE	21 november <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u>	23	22	26	27

	”Det europeiska samförståndet om utveckling och målen för hållbar utveckling”				
AFET	21 november <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”EU-anslutningsprocessen i länderna på västra Balkan”	33	25	29	63
FEMM	21 november <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Istanbulkonventionen – bekämpning av våld mot kvinnor på nationell nivå och EU-nivå”	31	15	18	17
REGI	22 november <u>Interparlamentariskt utskottssammanträde:</u> ”Viktiga aktuella frågor för sammanhållningspolitiken och framtiden efter 2020”	22	13	15	33
TOTALT		450			400

BILAGA III – Besök av de nationella parlamenten¹¹ till Europaparlamentet (inbegripet videokonferenser) 2017

Datum	Land/kammare	Utskott/Annat
9 januari 2017	FR – Assemblée nationale	Reformen av EU:s utsläppshandelssystem
12 januari 2017	FR – Assemblée nationale	Claude Bartolone, talman i den franska nationalförsamlingen och hans delegation (parlamentsledamöter, tjänstemän och medarbetare vid kabinetten)
17–19 januari 2017	UK – House of Lords	Det särskilda EU-utskottet
25 januari 2017	UK – House of Lords	Underutskottet för EU:s finansiella frågor
25 januari 2017	FR – Assemblée nationale	Besök rörande den gemensamma jordbrukspolitiken
25 januari 2017	DK – Folketinget	Arbetsbesök av tjänstemän
31 januari 2017	NO – Stortinget	Det norska stortingets ständiga transport- och kommunikationsutskott
6 februari 2017	NL – Tweede Kamer	Ledamot av den nederländska andra kammaren
6–7 februari 2017	BG – Narodno sabranie	Besök av tjänstemän
8 februari 2017	IE – Oireachtas	Gemensamma utskottet för EU-frågor
8–9 februari 2017	NO – Stortinget	Arbetsbesök av det norska stortinget
27 februari 2017	UK – House of Commons	Walesiska utskottet
28 februari 2017	EE – Riigikogou	Möte med Cosacs ordförande och kommissionsledamot Dimitris Avramopoulos
2–3 mars 2017	EE – Riigikogou	Besök, generalsekreteraren och tjänstemän
3 mars 2017	NO – Stortinget	Besök av ordföranden för det ständiga utrikes- och försvarsutskottet
7 mars 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
9–10 mars 2017	EE – Riigikogou	Besök av tjänstemän
20 mars 2017	DK – Folketinget och det isländska Alltinget	Arbetsbesök av ledamöter och tjänstemän
23 mars 2017	NO – Stortinget	Föredrag för cheferna för det norska folkhälsoinstitutet
23 mars 2017	DK – Folketinget	Parlamentsledamöter från utskottet för utrikesfrågor och utskottet för EU-frågor, bland annat en partiledare och flera tidigare ministrar, träffade Guy Verhofstadt, ledare för ALDE-gruppen och Europaparlamentets företrädare i brexitförhandlingarna, samt Danuta Hübner, ordförande för Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor
23 mars 2017	FR – Assemblée nationale	Tjänstemän träffade tjänstemän från ENVI- och ITRE-utskottens sekretariat
28 mars 2017	UK – House of Commons	Underhusets utträdesutskott
28–30 mars 2017	BG – Narodno sabranie	Besök av tjänstemän
29 mars 2017	FR – Assemblée nationale	ECON-sekretariatet
29 mars 2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
30 mars 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
20 april 2017	AT – Österrikiska parlamentet	GD COMM, GD INLO
25 april 2017	UK – House of Commons	Särskilt utskott
26 april 2017	DK – Folketinget	Utskottet för EU-frågor

¹¹ EU:s nationella parlament, norska Stortinget, Nordiska rådet.

26–28 april 2017	BG – Narodno sabranie	Besök av tjänstemän
3 maj 2017	UK – House of Commons	Särskilt utskott
3 maj 2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
4 maj 2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
9 maj 2017	GR – Helleniska parlamentet	Besök av det hellenska parlamentets talman
30 maj 2017	IT – Camera dei Deputati	Utskottet för företeelserna främlingsfientlighet, rasism och hat (Jo Cox-utskottet) med dess ordförande Laura Boldrini, talman i den italienska deputeradekammaren, och Cécile Kashetu Kyenge, italiensk ledamot av Europaparlamentet och ordförande vid Europaparlamentets tvärpolitiska grupp för antirasism och mångfald, ARDI (videokonferens)
6 juni 2017	UK – House of Commons	Studiebesök av tjänstemän
7 juni 2017	EE – Riigikogou	Besök av ordförandena från utrikes- och försvarsutskottet
7–8 juni 2017	EE – Riigikogou	Besök av tjänstemän
7 juni 2017	DE – Bundestag	Studentgrupp från Humboldtuniversitetet
8 juni 2017	ES – Cortes Generales	Las Cortes Generales de España träffade Europaparlamentets talman Antonio Tajani
8 juni 2017	NO – Stortinget	Besök från anställda vid Statnett
9 juni 2017	NO – Stortinget	Praktikanter vid det norska utrikesministeriet
26 juni 2017	NL – Tweede Kamer	Utskottet för EU-frågor
26 juni 2017	NL – Tweede Kamer	Besök av Sven Koopmans, föredragande om den europeiska vallagen
27–28 juni 2017	LT – Seimas	Delegation från det litauiska parlamentet
4–5 juli 2017	UK – House of Commons	Arbetsbesök av tjänstemän
10 juli 2017	IE – Houses of the Oireachtas	Besök av tjänstemän
10 juli 2017	NL – Tweede Kamer	Delegation från den nederländska andra kammaren
10–13 juli 2017	UK – House of Commons	En ledamot och en tjänsteman
12 juli 2017	UK – House of Lords	Brexit
4 september 2017	UK – House of Commons	Besök av parlamentsledamoten Hilary Benn
5 september 2017	SV – Riksdagen	Näringsutskottet
12–13 september 2017	FR – Assemblée nationale	Utskottet för EU-frågor
21 september 2017	FR – Assemblée nationale	Studiebesök av tjänstemän
20 september 2017	FR – Assemblée nationale	Studiebesök av tjänstemän
22 september 2017	FR – Assemblée nationale	Studiebesök av tjänstemän
25 september 2017	NL – Eerste Kamer	Utskottet för EU-frågor
25 september 2017	UK – House of Commons IE – Houses of the Oireachtas	Utskottet för EU-frågor vid det brittisk-irländska parlamentariska organet
27 september 2017	IT – Camera dei Deputati	Ledamöter från utskottet och italienska ledamöter av Europaparlamentet från fiskerikutskottet (videokonferens)
28 september 2017	DK – Folketinget	Arbetsbesök av tjänstemän
4 oktober 2017	FI – Riksdagen	Framtidsutskottet – framtidsforskning
10–11 oktober 2017	LT – Seimas	Besök av det litauiska parlamentets talman Viktoras Pranckietis och vice talman Gediminas Kirkilas
11–12 oktober 2017	RO – Senat	Parlamentsledamot Radu Oprea
12 oktober 2017	IT – Senato	Delegation från den italienska senaten
12 oktober 2017	FR – Assemblée nationale	Damien Pichereau
13 oktober 2017	SV – Riksdagen	Studiebesök från den svenska Riksdagsförvaltningen (enheten för EU-samordning) i syfte att träffa bland annat personal från Europaparlamentets utskott
20 oktober 2017	NO – Stortinget	Föredrag för anställda vid Norges delegation till EU

30 oktober 2017	DK – Folketinget	Utskottssekreterare från våra branschvisa kommittéer
6 november 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
6– 9 november 2017	BG – Narodno sabranie	Besök av tjänstemän
7 november 2017	FR – Assemblée nationale	Bilaterala möten om granskningsförfarandet i Europaparlamentet
8 november 2017	UK – House of Lords	EU:s politiska landskap
8 november 2017	UK – House of Commons	Utskottet för utträdet ur Europeiska unionen
16 november 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
20 november 2017	FI – Riksdagen	Stora utskottet
20 november 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
22 november 2017	EE – Riigikogou	Estländska parlamentets generalsekreterare
23 november 2017	UK – House of Commons	Besök vid utskottet för internationell handel
27 november 2017	FR – Assemblée nationale	Arbetsbesök av tjänstemän
29 november 2017	DK – Folketinget	Utskottet för EU-frågor
1 december 2017	NO – Stortinget	Arbetsbesök av tjänstemän
4 december 2017	NL – Tweede Kamer	Den nederländska andra kammarens ständiga finansutskott
4– 5 december 2017	IE – Houses of the Oireachtas	Gemensamma utskottet för jordbruk, livsmedel och maritima frågor
5 december 2017	FR – Assemblée nationale	Parlamentsledamöter och tjänstemän träffade Bernd Lange, ordförande för utskottet för internationell handel
7– 8 december 2017	BG – Narodno sabranie	Besök av tjänstemän

BILAGA IV – Uppgifter inom ramen för mekanismen för tidig varning

Utskottet för rättsliga frågor, som inom Europaparlamentet är ansvarigt för frågor om efterlevnad av subsidiaritetsprincipen, har angett följande definitioner för inlagor från nationella parlament:

- **Motiverade yttranden** är inlagor som handlar om att en rättsakt inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen och som har ingetts till Europaparlamentet inom tidsfristen på åtta veckor i enlighet med artikel 6 i protokoll 2 till Lissabonfördraget.
- **Bidrag** är alla andra inlagor som inte uppfyller de ovannämnda kriterierna för motiverade yttranden.

Inlagor som mottagits av nationella parlament under 2017			
		Motiverade yttranden	Bidrag
Medlemsstat	Parlament/kammare	2017	2017
Österrike	Nationalrat	0	0
Österrike	Bundesrat	6	9
Belgien	Chambre des Représentants	0	3
Belgien	Sénat	0	0
Bulgarien	Narodno sabranie	0	0
Kroatien	Hrvatski Sabor	0	2
Cypern	Vouli ton Antiprosópon	0	4
Tjeckien	Poslanecká sněmovna	1	18
Tjeckien	Senát	1	45
Danmark	Folketinget	0	8
Estland	Riigikogu	0	0
Finland	Riksdagen	0	0
Frankrike	Assemblée Nationale	2	0
Frankrike	Sénat	7	19
Tyskland	Bundestag	6	4
Tyskland	Bundesrat	3	28
Grekland	Vouli ton Ellinon	0	2
Ungern	Országgyűlés	2	0
Irland	Houses of Oireachtas	2	1
Italien	Camera dei deputati	0	24
Italien	Senato	1	42
Litauen	Seimas	0	0
Luxemburg	Chambre des Députés	0	0
Lettland	Saeima	0	0

Malta	Kamra tar-Rappreżentanti	0	0
Nederländerna	Tweede Kamer	2	6
Nederländerna	Eerste Kamer	2	2
Polen	Sejm	2	1
Polen	Senat	4	5
Portugal	Assembleia da República	0	64
Rumänien	Camera Deputaţilor	1	10
Rumänien	Senat	2	24
Spanien	Cortes	1	46
Sverige	Riksdagen	4	0
Slovenien	Državni Zbor	0	0
Slovenien	Državni Svet	0	0
Slovakien	Národná rada	0	3
Förenade kungariket	House of Commons	0	2
Förenade kungariket	House of Lords	0	0
TOTALT		49	372

I denna tabell anges endast dokument från nationella parlament som ingavs till svar på utkast till rättsakter som omfattas av protokoll 2 till Lissabonfördraget. Den omfattar inte dokument som ingavs till svar på icke-rättsliga samrådsdokument, grönböcker eller vitböcker (den s.k. informella politiska dialogen).

BILAGA V – Europeiskt centrum för parlamentarisk forskning och dokumentation – CERDP

A. Frågor som politiska organ och administrativa avdelningar inom Europaparlamentet tog upp med centrumets nätverk under 2017 i jämförande förfrågningar om följande frågor:

- 3525 Bästa praxis och innovativa insatser för att främja jämställdhet i parlamentens förvaltning
- 3488 Traktamenten till ledamöter av nationella parlament
- 3458 Anordnande av utfrågningar i parlamenten
- 3436 Elektroniskt undertecknande i lagstiftningsförfarandet
- 3368 Avfallssortering vid parlamentens kanslier

Europaparlamentet svarade på följande förfrågningar från andra parlament inom CERDP:

- 3597 Oberoende konsekvensbedömningar (i förhand) av lagförslag – metoder, kostnader och tillvägagångssätt
- 3606 Ungdomsprogram i parlamenten
- 3568 Kommunikationsstrategi på internet
- 3563 Hälso- och sjukvårdsavdelning (läkare) i parlament
- 3554 It-resurser i parlamentet
- 3578 Omröstningsapparater som används i parlament
- 3549 Översättningstjänster i parlamentet
- 3511 Daghem (lekskola) i parlamentsbyggnader
- 3514 It-centralisering i parlament – uppdateringar av operativsystem och säkerhetsluckor
- 3528 Inrättande av ett utskott för framställningar i parlament
- 3505 Parlamentarisk verksamhet och FN:s Agenda för hållbar utveckling
- 3444 Frågeformulär för CERDP:s seminarium om parlamentens hantering av problem med finansmarknaderna (Aten, den 5–6 oktober 2017)
- 3487 Delning av vetenskapliga artiklar
- 3476 Undersökning av användartillfredsställelse
- 3453 Bibliotek och utredningstjänster
- 3452 Inkluderande språkbruk när normativa rättsakter utarbetas
- 3445 Parlamentsledamöters bruk av privata fordon för parlamentariska ändamål
- 3442 Diplompass för parlamentsledamöter
- 3402 Formulär för parlamentsledamöters personuppgifter
- 3421 Parlamentsmuseum
- 3401 Parlamentariska församlingars budgettillväxt
- 3376 Bibliotek och utrednings- och dokumentationstjänster i parlament – lärdomar, tendenser och perspektiv (enkätundersökning för CERDP:s seminarium i Rom den 8–9 juni 2017)
- 3358 Frågeformulär om parlamentsledamöternas materiella situation
- 3383 Praxis för användningen av inledning i rättsakter
- 3361 Parlamentens delaktighet i utrikespolitiken
- 3352 Frågeformulär för CERDP:s seminarium om parlamentens legitimitet och de nya övervakningsinstrumenten
- 3372 Framåtblickande verksamhet i parlamenten

- 3354 Personal vid parlamentens bibliotek, utredningstjänster, dokumenthanteringsenheter och arkiv
- 3344 Genomförandet i parlamenten av EU-förordning 2016/679 om skydd av personuppgifter
- 3326 Hur gör parlamenten för att samråda med medborgare och intressenter?
- 3314 Utredningstjänster vid parlament

B. CERDP:s seminarier och stadgeenliga sammanträden 2017

Seminarier		
Seminarieriet ”Parlamentens legitimitet och de nya övervakningsinstrumenten” (område av intresse: parlamentarisk praxis och parlamentariska förfaranden)	Lissabon	8–9 maj
Seminarieriet ”Bibliotek och utrednings- och dokumentationstjänster – jämförelser av lärdomar, tendenser och perspektiv” (område av intresse: bibliotek, utredningstjänster och arkiv)	Rom, senaten och kammaren	8–9 juni
Seminarieriet ”Budgetrestriktionernas konsekvenser för investeringar i IKT-tjänster i parlamenten” (område av intresse: IKT i parlamenten)	Valetta	14–15 september
Seminarieriet ”Framtiden för parlamentens utredningstjänster och bibliotek i ett område som snabbt förändras – att maximera kvalitet, service, resultat och relevans” (område av intresse: bibliotek, utredningstjänster och arkiv)	Bryssel, Europaparlamentet	21–22 september
Seminarieriet ”Parlamentens hantering av problem med finansmarknaderna” (område av intresse: ekonomiska frågor och budgetfrågor)	Aten	5–6 oktober
Stadgeenliga sammanträden		
Sammanträde i det verkställande utskottet	Wien	9–10 mars
Sammanträde i det verkställande utskottet	Stockholm	28–29 september
Årlig konferens för korrespondenter 40 år med CERDP	Strasbourg, Europaparlamentet och Europarådets parlamentariska församling	19–21 oktober

C. Spotlight on Parliaments in Europe (Fokus på parlamenten i Europa)

- Nr 14 Medlemsstaterna: Inga särskilda konstitutionella bestämmelser för utträde ur EU
- Nr 15 Nyanställning av familjemedlemmar som parlamentsassistenter
- Nr 16 Spridning av hatpropaganda genom sociala nätverk
- Nr 17 Åtgärder för att minska förbrukningen av plastpåsar och engångsartiklar (servis)
- Nr 18 Straffrättsliga påföljder i EU-ländernas lagstiftning om irreguljär inresa och vistelse

DE NATIONELLA PARLAMENTEN I EU:S MEDLEMSSTATER

Mars 2018

valda direkt

valda indirekt/utnämnda/övriga

Belgique/België/ Belgien BELGIEN Kamer van volksvertegenwoordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordnetenversammlung 150 Senaat/ Sénat/ Senat 60	България BULGARIEN Народно събрание (Narodno sabranie) 240	Česká republika TJECKIEN Poslanecká sněmovna 200 Senát 81	Danmark DANMARK Folketinget 179
Deutschland TYSKLAND Deutscher Bundestag 709 Bundesrat 69	Eesti ESTLAND Riigikogu 101	Éire/Ireland IRLAND Dáil Éireann 158 Seanad Éireann 60	Ελλάδα GREKLAND Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300
España SPANIEN Congreso de los Diputados 350 Senado 208 58	France FRANKRIKE Assemblée nationale 577 Sénat 348	Hrvatska KROATIEN Hrvatski sabor 151	Italia ITALIEN Camera dei Deputati 630 Senato della Repubblica 315 5
Κύπρος CYPERN Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56	Latvija LETTLAND Saeima 100	Lietuva LITAUEN Seimas 141	Luxembourg LUXEMBURG Chambre des Députés 60
Magyarország UNGERN Országgyűlés 199	Malta MALTA Il-Kamra Tad-Deputati 67	Nederland NEDERLÄNDERNA Tweede Kamer 150 Eerste Kamer 75	Österreich ÖSTERRIKE Nationalrat 183 Bundesrat 61
Polska POLEN Sejm 460 Senat 100	Portugal PORTUGAL Assembleia da República 230	România RUMÄNIEN Camera Deputatilor 329 Senat 136	Slovenija SLOVENIEN Državni zbor 90 Državni svet 40
Slovensko SLOVAKIEN Národná Rada 150	Suomi/ Finland FINLAND Eduskunta 200	Sverige SVERIGE Riksdagen 349	United Kingdom STORBRIANNIEN House of Commons 650 House of Lords 785

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU/RELNATPARL